

Standardy Ochrony
Dzieci i Młodzieży
oraz Osób Bezbronnych
w Działalności Duszpasterskiej
Zgromadzenia Sióstr Urszulanek SJK
– Dom Zakonny w Sieradzu

Sieradz

2024

Spis treści

Preambuła.....	3
Objaśnienie terminów	5
Standard 1 Stworzenie i zachowanie bezpiecznego środowiska w działalności duszpasterskiej prowadzonej przez Dom Zakonny w Sieradzu.....	9
Standard 2 Weryfikacja, delegowanie i edukacja osób pracujących z dziećmi	10
Standard 3 Procedury sposób reagowania na oskarżenia lub niewłaściwe zachowania oraz zapewnienie opieki i wsparcia osobom skrzywdzonym.....	12
Standard 4 Wspólna praca w dziele ochrony dzieci, młodzieży i osób bezbronnych	24
Standard 5 Edukacja dzieci o ochronie własnych granic	25
Standard 6 Monitoring standardów	25
Zasady udostępniania rodzicom i podopiecznym standardów do zapoznania się z nimi i ich stosowania.....	25
Osoby odpowiedzialne za ochronę dzieci i podejmowanie interwencji w Zgromadzeniu Sióstr Urszulanek SJK – Dom Zakonny w Sieradzu:.....	26
Załącznik 1 Kodeks zachowań wobec dzieci i młodzieży będących pod opieką Sióstr Urszulanek SJK	27
Załącznik 2 Zasady ochrony danych osobowych i wizerunku w działalności duszpasterskiej Zgromadzenia Sióstr Urszulanek SJK – Dom Zakonny w Sieradzu	31
Załącznik 3 Zasady dostępu dzieci do Internetu.....	33
Załącznik 4 Oświadczenie o krajach zamieszkania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska	34
Załącznik 5 Oświadczenie o zapoznaniu się ze standardami ochrony dzieci i zobowiązaniu do ich przestrzegania.....	36
Załącznik 6 Wykaz numerów oraz instytucji pomagających i wspierających w sytuacjach kryzysowych.....	37
Załącznik 7 Monitoring standardów ochrony dzieci – ankieta.....	39
Załącznik 8 Zasady sporządzania notatki dotyczącej zdarzenia	40
Załącznik 9 Karta interwencji	41
Załącznik 10 Wzór wniosku o wgląd w sytuację dziecka/rodziny	42
Załącznik 11 Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa.....	43
Załącznik 12 Oświadczenie o zachowaniu poufności	44
Aneks Wybrane państwowe przepisy prawne.....	45

Preambuła

Z Konstytucji Zgromadzenia Sióstr Urszulanek Serca Jezusa Konającego:

Szczególną misją Zgromadzenia w Kościele jest głoszenie Chrystusa – miłości Jego Serca – przez wychowanie i nauczanie dzieci i młodzieży, służbę braciom najbardziej potrzebującym i pokrzywdzonym oraz przez inne formy działania zmierzające do ewangelizacji świata. [pkt.4]

Jako główne zadanie Zgromadzenie podejmuje nauczanie i wychowanie dzieci i młodzieży. W trosce o pełny rozwój osoby ludzkiej uczestniczy z zaangażowaniem w dzieło chrześcijańskiego wychowania na każdym etapie, przyczyniając się w ten sposób do przemiany świata w duchu cywilizacji miłości. [pkt. 79]

Dokument Standardy Ochrony Dzieci w Działalności Duszpasterskiej Zgromadzenia Sióstr Urszulanek SJK – Dom Zakonny w Sieradzu stanowi realizację obowiązku prawnego wynikającego z Ustawy z dnia 28 lipca 2023 r. o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw - tzw. Ustawy Kamilka (Dz. U. z 2023 r. poz. 1606), uwzględniając jednocześnie aktualne normy i przepisy prawa kościelnego. Stanowi on zbiór zasad dotyczących zabezpieczenia dzieci, osób bezbronnych przed wszelkimi formami krzywdzenia, zaniedbania, wykorzystania czy przemocy, a także wskazówek na podstawie których osoby pracujące z dziećmi/osobami bezbronnymi potrafią zidentyfikować sytuacje stwarzające ryzyko krzywdzenia oraz podjąć właściwe działania profilaktyczne i interwencyjne.

Przemoc jest jednym z głównych zjawisk destruktywnych w życiu człowieka. Godzi ona w osobistą wolność i integralność osoby, narusza jej godność i zmusza do zachowań niezgodnych z jej własną wolą. Niedopuszczalne jest stosowanie przez kogokolwiek wobec dziecka czy osoby bezbronnej przemocy w jakiegokolwiek formie. Ważne jest, aby wszystkie osoby, które pracują z dziećmi i osobami bezbronnymi podejmowały działania w kierunku uczenia się rozpoznawania tych, którzy potrzebują pomocy i wsparcia oraz bezzwłocznego podejmowania działań w przypadku podejrzeń lub ujawnienia okoliczności, które mogą wskazywać, że dziecku/osobie bezbronnej zagraża lub dzieje się krzywda.

Naczelną zasadą wszystkich działań duszpasterskich podejmowanych przez osoby pracujące z dziećmi i osobami bezbronnymi w ramach działalności Zgromadzenia Sióstr Urszulanek SJK - Domu Zakonnego w Sieradzu jest działanie dla dobra dzieci i w ich najlepszym interesie, rozumiane zgodnie z prawdą Ewangelii i Katolickiej Nauki Społecznej

oraz wskazaniemi Założycielki Zgromadzenia, św. Urszuli Ledóchowskiej. Ochrona dzieci/osób bezbronnych, w tym prewencja wykorzystania seksualnego wobec dzieci/ osób bezbronnych stanowi integralną część zaangażowania Zgromadzenia w pracę z dziećmi i z młodzieżą. Wspólnota Zgromadzenia i poszczególne siostry zapewniają dzieciom i młodzieży bezpieczne i przejrzyste środowisko wzrostu, które współtworzą wszyscy odpowiedzialni za wspieranie rodziców w przekazywaniu wiary przez nauczanie, wychowywanie i różne formy pracy duszpasterskiej. Szanując granice dzieci wychowujemy je do korzystania z przysługujących im praw i wypełniania przez nie ich własnych obowiązków.

W ramach działalności domu zakonnego w Sieradzu mogą być prowadzone różnorodne

STANDARD 1	Stworzenie i zachowanie bezpiecznego środowiska w działaniach duszpasterskich podejmowanych w ramach działalności Zgromadzenia Sióstr Urszulanek SJK – Dom Zakonny w Sieradzu.
STANDARD 2	Weryfikacja, delegowanie i edukacja osób pracujących z dziećmi.
STANDARD 3	Procedury sposób reagowania na oskarżenia lub niewłaściwe zachowania oraz zapewnienie opieki i wsparcia osobom skrzywdzonym
STANDARD 4	Wspólna praca w dziele ochrony dzieci.
STANDARD 5	Edukacja dzieci o ochronie własnych granic.
STANDARD 6	Monitoring standardów.

grupy duszpasterskie skierowane do dzieci i młodzieży (asysta kościelna, ministranci, schole i in.).

Objaśnienie terminów

Zgromadzenie Sióstr Urszulanek SJK (w skrócie - Zgromadzenie) - jedna z licznych gałęzi rodziny urszulańskiej, powołanej do życia w 1535 roku przez św. Anielę Merici, i zostało założone przez św. Urszulę Ledóchowską w 1920 roku. Szczególną misją Zgromadzenia w Kościele jest głoszenie Chrystusa, miłości Jego Serca – przez wychowanie i nauczanie dzieci i młodzieży, służbę braciom najbardziej potrzebującym i pokrzywdzonym oraz przez inne formy działania zmierzające do ewangelizacji świata.

Dom Zakonny - jednostka administracyjna Zgromadzenia posiadająca osobowość prawną, siedziba wspólnoty zakonnej

dziecko – każda osoba do ukończenia 18. roku życia.

osoba dorosła bezbronna zgodnie z art. 1 ust. 2 b) Vos Estis Lux Mundi – każda osoba znajdująca się w stanie niepełnosprawności, upośledzeniu fizycznym lub psychicznym albo pozbawiona wolności osobistej, która w rzeczywistości, nawet sporadycznie, ogranicza ich zdolność zrozumienia, chęci lub przeciwstawienia się przestępstwu w inny sposób.

organizator wyjazdu – osoba/podmiot uprawniony do organizacji wyjazdu dzieci – parafie, wspólnoty religijne, szkoły i placówki, przedsiębiorcy podlegający ustawie o usługach turystycznych, osoby fizyczne, osoby prawne i jednostki nieposiadające osobowości prawnej.

osoba dopuszczona do działalności z dziećmi – osoba spełniająca określone kryteria, to może być np. wychowawca, opiekun, animator, lider, pielęgniarka, animatorka itp.

opiekun dziecka – osoba uprawniona do jego reprezentacji, w szczególności jego przedstawiciel ustawowy (rodzic/opiekun prawny lub inna osoba uprawniona na podstawie przepisów szczególnych lub orzeczenia sądu.

zgoda opiekuna dziecka – zgoda co najmniej jednego z opiekunów dziecka. W przypadku braku porozumienia między opiekunami dziecka należy poinformować opiekunów o konieczności zgodnej deklaracji lub potrzebie rozstrzygnięcia sprawy przez sąd rodzinno-opiekuńczy.

dane osobowe – wszelkie informacje umożliwiające identyfikację dziecka.

osoba odpowiedzialna za politykę ochrony dzieci przed krzywdzeniem – osoba delegowana przez przełożoną domu do sprawowania nadzoru nad prawidłowym stosowaniem standardów ochrony dzieci.

osoba odpowiedzialna za prowadzenie interwencji – przełożona domu zakonnego, osoba odpowiedzialna za podejmowanie interwencji w przypadku zaistnienia przemocy.

osoba odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń – osoba wyznaczona przez przełożonego danego dzieła duszpasterskiego, ciesząca się zaufaniem i odpowiednio przygotowana, odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach dotyczących przemocy.

osoba odpowiedzialna za Internet – wyznaczona przez osoby odpowiedzialne w placówce/instytucji/działalności osoba sprawująca nadzór nad korzystaniem z Internetu przez dzieci na terenie placówki oraz nad bezpieczeństwem dzieci w Internecie.

cyberprzemoc – wszelka przemoc z użyciem technologii informacyjnych i komunikacyjnych – komunikatorów, chatów, stron internetowych, mediów społecznościowych, blogów, SMS-ów, MMS-ów. Może mieć formę wulgarnych wiadomości, obraźliwych komentarzy (hejt, trolling), rozpowszechniania zdjęć ukazujących dziecko w niekorzystnym świetle, zastraszania, śledzenia (*cyberstalking*), ujawniania tajemnic (*outing*) itp.

„osoba zaufania” – osoba bezpieczna dla dziecka, z którą rozmawia o swojej sytuacji i darzy ją zaufaniem. Może nią być każda osoba wybrana przez dziecko/osobę bezbronną. „Osoba zaufania” pozostaje w stałym kontakcie z dzieckiem i innymi osobami, które są zaangażowane w pomoc.

krzywdzenie dziecka – przez krzywdzenie dziecka należy rozumieć popełnienie czynu zabronionego lub czynu karalnego na szkodę dziecka przez jakąkolwiek osobę lub zagrożenie dobra dziecka, w tym jego zaniedbywanie. Wyróżnia się pięć podstawowych form krzywdzenia:

- **przemoc fizyczna** wobec dziecka to przemoc, w wyniku której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko lub której dziecko ufa bądź która ma nad nim władzę. Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową.
- **przemoc psychiczna** wobec dziecka to przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a opiekunem, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in. niedostępność emocjonalną, zaniedbywanie emocjonalne, relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy rodzicem a dzieckiem.
- **przemoc duchowa** – odwoływanie się do przekonań religijnych i wiary osoby w celu wyrządzenia jej szkody. Może mieć negatywny wpływ na duchowość osoby poszkodowanej, zwłaszcza gdy dopuszcza się jej osoba posiadająca duchowy autorytet i zaufanie w Kościele.
- **wykorzystywanie seksualne dziecka** to włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy. Celem takiej aktywności jest zaspokojenie potrzeb innej osoby (World Health Organization).

Wykorzystania seksualne obejmuje zachowania z kontaktem fizycznym (w tym penetracyjne) oraz bez kontaktu fizycznego, może wtedy przybrać formę seksualizacji, robienia zdjęć lub filmów wideo przedstawiających dzieci o charakterze jednoznacznie seksualnym, zmuszania dzieci do oglądania czynności seksualnych lub wzięcia w nich

udziału lub zmuszania dzieci do uprawiania seksu lub angażowania się w czynności seksualne z innymi dziećmi lub dorosłymi. Obejmuje również wyzyskiwanie seksualne dzieci, czyli czerpanie zysku np. z pornografii z udziałem dzieci lub prostytucji dziecięcej. **Grooming (wobec dziecka)** – zachowania, których celem jest przygotowanie dziecka do wykorzystywania seksualnego. Obejmuje nawiązanie szczególnej relacji z dzieckiem, często również warunkowanie rodziców i innych dorosłych oraz osłabienie ich czujności, aby myśleli, że relacja z dzieckiem jest normalna i pozytywna.

✓ **Wykorzystanie seksualne dziecka poniżej 15. roku życia**

Dziecko, które nie ukończyło 15. roku życia, nie ma zdolności prawnej do wyrażenia zgody na aktywność seksualną. Obcowanie seksualne z taką osobą i inne czynności seksualne, a nawet namawianie do nich są zakazane, niezależnie od tego, czy dziecko było zmuszane, czy dobrowolnie się na tę czynność zgodziło (art. 200 Kodeksu karnego).

Każda osoba, która uzyskała wiarygodną informację o możliwości popełnienia przestępstwa polegającego na wykorzystaniu seksualnym dziecka poniżej 15. roku życia, ma obowiązek zawiadomienia organów ścigania – niewypełnienie tego obowiązku zagrożone jest karą pozbawienia wolności do lat 3 (art. 240 Kodeksu karnego).

✓ **Wykorzystanie seksualne dziecka powyżej 15. roku życia lub osoby bezbronnej**

Polskie prawo chroni przed przestępstwami w sferze seksualnej również osoby powyżej 15. roku życia, karze podlega:

- doprowadzenie do obcowania płciowego lub innej czynności seksualnej, stosując przemoc, groźbę lub podstęp (zob. art. 197 Kodeksu karnego),
- doprowadzenie do obcowania płciowego lub innej czynności seksualnej poprzez nadużycie stosunku zależności lub wykorzystanie krytycznego położenia innej osoby (zob. art. 199 Kodeksu karnego),
- wykorzystanie bezradności, upośledzenia umysłowego lub choroby psychicznej w celu doprowadzenia do czynności seksualnych (zob. art. 198 Kodeksu karnego).

Każda osoba, która uzyskała wiarygodną informację o możliwości popełnienia w/w przestępstw, ma obowiązek zawiadomienia organów ścigania – niewypełnienie tego obowiązku zagrożone jest karą pozbawienia wolności do lat 3 (zob. art. 240 Kodeksu karnego).

✓ Wykorzystanie seksualne rówieśnicze

Dzieci mogą doświadczać wykorzystania seksualnego nie tylko ze strony osób dorosłych, ale także rówieśników. Sprawca czynu zabronionego będącego przestępstwem podlega, co do zasady, pełnej odpowiedzialności po ukończeniu 17. roku życia, natomiast przed ukończeniem 17 lat odpowiada według zasad określonych w Ustawie o postępowaniu w sprawach nieletnich.

- **zaniedbywanie dziecka** to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniedbywania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.
- **przemoc rówieśnicza** (agresja rówieśnicza, bullying występuje, gdy dziecko doświadcza różnych form przemocy ze strony rówieśników, bezpośrednio lub z użyciem technologii komunikacyjnych (internetu i telefonów komórkowych. Ma miejsce wtedy, gdy działanie ma na celu wyrządzenie komuś przykrości lub krzywdy (intencjonalność, ma charakter systematyczny (powtarzalność, a ofiara jest słabsza od sprawcy bądź grupy sprawców. Obejmuje przemoc werbalną (np. przezywanie, dogadywanie, ośmieszanie, relacyjną (np. wykluczenie z grupy, ignorowanie, nastawianie innych przeciwko osobie, fizyczną (np. pobicie, kopanie, popychanie, szarpanie, materialną (np. kradzież, niszczenie przedmiotów, wykorzystanie seksualne (np. dotykanie intymnych części ciała lub zmuszanie do stosunku płciowego lub innych czynności seksualnych przez rówieśnika, przemoc uwarunkowaną normami i stereotypami związanymi z płcią.

Standard 1

Stworzenie i zachowanie bezpiecznego środowiska w działalności duszpasterskiej prowadzonej przez Dom Zakonny w Sieradzu.

1. Ochrona dzieci, osób bezbronnych przed jakąkolwiek formą przemocy stanowi integralną część zaangażowania Zgromadzenia w pracę wychowawczą, opiekuńczą, edukacyjną, związaną z rozwojem duchowym, wypoczynkiem, świadczeniem porad psychologicznych. Wspólnota domu zakonnego i poszczególne siostry zapewniają dzieciom, osobom bezbronным bezpieczne i przejrzyste środowisko wzrostu, które nie tylko ma chronić przed krzywdzeniem, ale także być gwarantem ich rozwoju osobistego i duchowego.
2. Osobą odpowiedzialną za tworzenie i zachowanie bezpiecznego środowiska we wszelkich formach pracy i działalności wśród dzieci, młodzieży i osób bezbronnych w ramach działalności apostolskiej prowadzonej przez Dom Zakonny w Sieradzu jest przełożona domu zakonnego.
3. Dla wszystkich form działalności duszpasterskiej skierowanych do dzieci, prowadzonych ramach działalności domu zakonnego, został opracowany i wprowadzony w życie wewnętrzny dokument, w którym zawarta jest polityka ochrony przebywających tam dzieci i osób bezbronnych zgodnie z obowiązującymi standardami wyznaczonymi zarówno przez dokumenty państwowe (Ustawę o zmianie ustawy Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz innych ustaw z dn. 28 lipca 2023 r.), jak i wskazania wynikające z Wytycznych Kościoła katolickiego w Polsce.
4. Polityka ochrony dzieci, osób bezbronnych jasno i kompleksowo, uwzględniając specyfikę działalności duszpasterskiej prowadzonej przez dom zakonny określa:
 - 1) zasady bezpiecznej rekrutacji personelu;
 - 2) zasady bezpiecznych relacji dorosły – dziecko/osoba bezbronna i dziecko – dziecko;
 - 3) zasady ochrony wizerunku i danych osobowych dzieci/osób bezbronnych;
 - 4) zasady bezpiecznego korzystania z Internetu i mediów elektronicznych;
 - 5) sposób reagowania na przypadki podejrzenia, że dziecko/osoba bezbronna doświadcza krzywdzenia i zasady prowadzenia rejestru interwencji.
5. Polityka dotyczy wszystkich osób zaangażowanych w pracę z dziećmi, młodzieżą i osobami bezbronnymi.
6. W opracowanie zaangażowani są osoby pracujące z dziećmi a także same dzieci oraz ich rodzice/opiekunowie.
7. Dokumenty opisujące politykę ochrony i bezpieczeństwa w działalności duszpasterskiej domu zakonnego są stale dostępne do wglądu dla wszystkich osób w nią zaangażowanych oraz rodziców/ opiekunów dzieci. Dzieci zostają zaznajomione z zasadami polityki w sposób dostosowany do ich możliwości rozumienia.
8. Standardy ochrony są dostępne w zakrystii, salce spotkań i podane do publicznej wiadomości na stronie internetowej www.klasztor-sieradz.pl.

Standard 2

Weryfikacja, delegowanie i edukacja osób pracujących z dziećmi

1. Obowiązkiem osoby odpowiedzialnej za działalność duszpasterską prowadzoną przez Dom Zakonny Zgromadzenia Sióstr Urszulanek SJK jest wdrażanie i przestrzeganie standardów ochrony dzieci. Ona też personalnie ponosi odpowiedzialność za ich łamanie.
2. Weryfikacja osób pracujących z dziećmi przeprowadzana jest zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Dom Zakonny uzyskuje o każdej osobie zaangażowanej w działalność duszpasterską dane z Rejestru Sprawców Przepęstw na Tle Seksualnym. Dane te w formie wydruku przechowywane są w dokumentacji dotyczącej duszpasterstwa.
3. Każda osoba, która w działalności duszpasterskiej prowadzonej przez Dom Zakonny w Sieradzu będzie miała kontakt z dziećmi w obszarze związanym z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad dziećmi, przedkłada odpowiedzialnemu za duszpasterstwo informację z Krajowego Rejestru Karnego w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2023 poz. 172 oraz z 2022 poz. 2600) lub za odpowiadające tym przestępstwom czyny zabronione określone w przepisach prawa obcego. Dane te w formie wydruku przechowywane są w dokumentacji dotyczącej duszpasterstwa.
4. Każda osoba, która w działalności duszpasterskiej prowadzonej przez Dom Zakonny w Sieradzu będzie miała kontakt z dziećmi w obszarze związanym z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad dziećmi składa oświadczenie o państwie lub państwach, w których zamieszkiwała w ciągu ostatnich dwudziestu lat, innych niż Rzeczypospolita Polska i państwo obywatelstwa, oraz jednocześnie osobie odpowiedzialnej za grupę duszpasterską informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi (jeżeli prawo państwa nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, przedkłada się informację z rejestru karnego tego państwa, osoba, która będzie miała styczność z dziećmi, składa oświadczenie o tym fakcie wraz z oświadczeniem, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia dotyczącego zakazu pracy z dziećmi (**Załącznik 4**). Dane te w formie wydruku przechowywane są w dokumentacji dotyczącej duszpasterstwa.
5. Każda osoba zaangażowana w pracę duszpasterską zobowiązana jest uczestniczyć w szkoleniu wstępnym dla osób delegowanych do pracy z dziećmi dotyczącym wewnętrznej polityki bezpieczeństwa i ochrony w tym zagrożeń związanych

z różnymi formami krzywdzenia i ich rozpoznawaniem, kodeksu zachowań oraz procedur reagowania na podejrzenie krzywdzenia dziecka.

6. Określone są zasady bezpiecznych relacji (Kodeks zachowań – **Załącznik 1**) wskazujące, jakie zachowania osób dorosłych są niedozwolone w kontakcie z dziećmi, a jakie pożądane, uwzględniając możliwości rozwojowe i poznawcze dzieci. W przypadku osób z niepełnosprawnością dzieci i dorosłych zapisy kodeksu zachowań uwzględniają specyficzne potrzeby osób z różnorodnymi niepełnosprawnościami, w tym wynikające z trwale ograniczonych możliwości intelektualnych w przypadku niepełnosprawności intelektualnej oraz częściową lub całkowitą zależność od opiekunów zwłaszcza w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa fizycznego i ruchu oraz zaspokajania potrzeb fizjologicznych.
7. Każda osoba zaangażowana w działalność duszpasterską skierowaną do dzieci zna wewnętrzną politykę ochrony i bezpieczeństwa oraz kodeks zachowań obowiązujący w działalności duszpasterskiej prowadzonej przez dom zakonny i zobowiązuje się do ich przestrzegania. Znajomość i zaakceptowanie zasad są potwierdzone podpisem pod oświadczeniem. (**Załącznik 5**).

Standard 3

Procedury sposób reagowania na oskarżenia lub niewłaściwe zachowania oraz zapewnienie opieki i wsparcia osobom skrzywdzonym

1. Informacje ogólne

- 1) Doświadczenie różnych form przemocy niesie za sobą poważne konsekwencje dla zdrowia psychicznego, fizycznego i duchowego skrzywdzonej osoby. Dlatego tak ważna jest nie tylko umiejętność rozpoznawania krzywdy, ale i szybka oraz adekwatna na nią reakcja. Każdy dorosły pracujący z dziećmi powinien być świadomy tego, czym jest krzywda, jakie są symptomy doświadczania przemocy, w tym przemocy seksualnej, oraz jakie skutki wywołuje to doświadczenie w życiu osoby skrzywdzonej. Osoby pracujące z dziećmi/osobami bezbronnymi powinny znać przepisy prawa państwowego i kościelnego dotyczące ochrony dzieci, w szczególności te, które podlegają penalizacji.
- 2) Zagrożenie bezpieczeństwa dziecka może przybierać różne formy, z wykorzystaniem różnych sposobów kontaktu i komunikowania:
 - a) przestępstwo¹ na szkodę dziecka (np. przemoc fizyczna i psychiczna, wykorzystywanie seksualne, znęcanie);
 - b) inne formy krzywdzenia, niebędące przestępstwem (np. ośmieszanie, dyskryminowanie, nierówne traktowanie, niedocenywanie, ignorowanie problemów i potrzeb dziecka, nadmierna krytyka, zawstydzanie, stawianie nieadekwatnych do wieku i możliwości rozwojowych dziecka oczekiwań, oczernianie dziecka i jego środowiska rodzinnego);
 - c) zaniedbania potrzeb życiowych dziecka (np. związanych z żywieniem, higieną czy zdrowiem).
- 3) Dom zakonny dysponuje danymi kontaktowymi lokalnych instytucji udzielających profesjonalnego wsparcia w sytuacji kryzysu, doświadczenia krzywdy, przemocy oraz instytucji i organizacji, które zajmują się interwencją i pomocą w sytuacjach krzywdzenia dzieci. **(Załącznik 6)**. Każda z osób pracujących z dziećmi ma dostęp do w/w informacji.
- 4) Osobą odpowiedzialną za interwencję w sytuacji podejrzenia krzywdzenia dzieci/osób bezbronych należących do różnych grup duszpasterskich prowadzonych w ramach działalności domu zakonnego w Sieradzu jest przełożona domu zakonnego. Wszelkie działania interwencyjne są podejmowane w porozumieniu z przełożonymi wyższymi i konsultowane z delegatką ds. ochrony dzieci i młodzieży.
- 5) Każda osoba dorosła zaangażowana w duszpasterstwo, która została poinformowana o podejrzeniu lub fakcie przemocy wobec wychowanka (w tym także przemocy seksualnej), odpowiada za podjęcie właściwych działań zgodnie z obowiązującymi

¹ Przestępstwa ścigane z urzędu to m.in. wykorzystywanie seksualne, kazirodztwo, pornografia, stręczycielstwo, znęcanie się nad rodziną, rozpijanie dziecka, porzucenie dziecka poniżej 15 lat, uprowadzenie dziecka poniżej 15 lat.

przepisami prawnymi i procedurami obowiązującymi w duszpasterstwie i w Kościele katolickim.

- 6) Wszystkie podejrzenia i zarzuty muszą być traktowane poważnie i trzeba na nie reagować w oparciu o przepisy prawa polskiego i prawa kanonicznego, a także procedury obowiązujące w duszpasterstwie czy danej wspólnotie, współpracując z właściwymi organami w zakresie ich kompetencji.
- 7) W działalności duszpasterskiej skierowanej do dzieci młodzieży zostały wypracowane procedury, które określają, jakie działanie należy podjąć w sytuacji krzywdzenia dziecka lub zagrożenia jego bezpieczeństwa ze strony osób zaangażowanych w działalność duszpasterską, członków rodziny, rówieśników i osób obcych.

2. Zasady interwencji w przypadku krzywdy

Opracowanie i przyjęcie przez duszpasterstwo jasnych wytycznych dotyczących interwencji, a także procedury zgłaszania doświadczenia krzywdzenia sprawia, że wszyscy dorośli odpowiedzialni za dane dzieło wiedzą, jak się zachować w sytuacji zgłoszenia przypadku przemocy bądź samodzielnie nabiorą takich podejrzeń. Im szybsza reakcja ze strony dorosłych, tym większa szansa na skuteczną pomoc osobie skrzywdzonej i zapobiegnięcie poważniejszym konsekwencjom.

- 1) Informacja o doświadczeniu przemocy, w tym o wykorzystaniu seksualnym wychowanka lub o prawdopodobieństwie zajścia takiego zdarzenia, może dotyczyć wydarzeń przeszłych lub bieżących. W obu przypadkach należy reagować niezwłocznie.
- 2) Zgłoszenie lub nabranie podejrzenia o krzywdzie może pochodzić z różnych źródeł: od osoby krzywdzonej, od innej osoby, która dowiedziała się o krzywdzie, bądź z obserwacji (ktoś ujawnia symptomy wykorzystania, ale nie potrafi zrozumiale wyjaśnić, co się wydarzyło).
- 3) Osobą krzywdzącą może być osoba odpowiedzialna za duszpasterstwo, osoby świeckie i duchowne związane z duszpasterstwem, ale także osoby niezaangażowane (osoby bliskie, członkowie rodziny, osoby trzecie).
- 4) W sytuacji podejrzenia lub ujawnienia krzywdzenia zawsze należy dziecku/osobie bezbronnej stworzyć możliwość wypowiedzenia się, przedstawienia swojego zdania/opinii, pamiętając, że może to być dla dziecka/osoby bezbronnej pierwsza i jedyna rozmowa (osoba pokrzywdzona może już nie podjąć więcej prób poszukiwania wsparcia. Wskazania dotyczące rozmowy są opisane w punkcie 6).
- 5) Dziecko może samo wybrać osobę, której zwierzy się ze swoich problemów – tzw. „osoba zaufania”. Może nią być każda z osób zaangażowanych w danej grupie duszpasterskiej wybrana przez dziecko. Osoba ta pozostaje w stałym kontakcie z dzieckiem i innymi osobami, które są zaangażowane w pomoc. Niedopuszczalnym jest zaniechanie podjęcia stosownych działań lub zobowiązywanie się przed dzieckiem do zachowania tajemnicy.
- 6) Osoba odpowiedzialna za duszpasterstwo ma obowiązek sprawdzić, czy bezpieczeństwo osoby skrzywdzonej nie jest zagrożone – jeśli tak, trzeba działać natychmiast, poinformować rodziców dziecka (jeśli osobą krzywdzącą jest rodzic,

należy poinformować rodzica/opiekuna niekrzywdzącego) i odpowiednie organy państwowe i kościelne.

- 7) Celem rozmowy z dzieckiem, ofiarą przemocy, jest nie tylko zebranie informacji o trudnym dla niego wydarzeniu, ale przede wszystkim udzielenie mu wsparcia.
- 8) Rozstrzyganie czy podejrzenia lub oskarżenia są zasadne nie należy do osoby odpowiedzialnej za duszpasterstwo (lub osoby, która uzyskała informację o doświadczeniu przemocy). Jej zadaniem jest zgłoszenie informacji zgodnie z przewidzianymi procedurami.
- 9) Z przebiegu każdej rozmowy i podejmowanych działań należy sporządzić stosowną notatkę. Zasady sporządzania notatki dotyczącej zdarzenia opisane są w **załączniku 8**.
- 10) Zgłoszenia powinny być dokonywane w dobrej wierze. Oznacza to, że osoba zgłaszająca w chwili dokonywania zgłoszenia miała uzasadnione przekonanie, że treść zgłoszenia jest prawdziwa.
- 11) W przypadku zgłoszenia podejrzenia krzywdzenia dziecka/osoby bezbronnej osoby odpowiedzialne za interwencję prowadzą postępowanie wyjaśniające według następujących zasad:
 - **Rzetelność.** Postępowanie prowadzone jest w sposób rzetelny i dąży do ustalenia przebiegu zdarzenia oraz wszystkich istotnych okoliczności.
 - **Bezstronność.** Zespół działa w sposób bezstronny, obiektywnie ocenia dowody i nie faworyzuje uczestników.
 - **Respektowanie praw osób uczestniczących w postępowaniu wyjaśniającym.** Postępowanie jest zorientowane na dobrostan osoby, która mogła doświadczyć krzywdy. Jeśli krzywda jest oczywista, zespół bezzwłocznie ustala potrzeby osoby, która doświadczyła krzywdy, i wraz z dyrektorem podejmuje działania mające na celu udzielenie wsparcia, w szczególności ochronę zdrowia (fizycznego i psychicznego), przeciwdziałanie dalszej krzywdzie. Zespół prowadzący interwencję respektuje prawa wszystkich uczestników postępowania wyjaśniającego. W przypadku kolizji praw różnych uczestników Zespół waży interesy obu stron i podejmuje decyzję, która w możliwie największym stopniu realizuje dobro postępowania oraz prawa każdego uczestnika. W takim przypadku i o ile wymagają tego okoliczności sprawy można tymczasowo wstrzymać realizację prawa jednego z uczestników. Przykładowo można wstrzymać poinformowanie osoby obwinionej o wpływie zgłoszenia w razie ryzyka niszczenia dowodów, wpływania na świadków lub w razie ryzyka działań odwetowych.
 - **Domniemanie niewinności i prawo do obrony osoby obwinionej.** Osoba obwiniona ma prawo do informacji, że zgłoszenie wpłynęło, oraz do obrony swojego dobrego imienia. W szczególności ma prawo do przedstawienia wyjaśnień oraz zaprezentowania własnej perspektywy. Dopóki nie wykazano winy po stronie osoby obwinionej, należy traktować ją jako niewinną. Nie przeczy temu podjęcie środków tymczasowych (na przykład tymczasowe przeniesienie osoby obwinionej na inne stanowisko pracy), mających na celu zabezpieczenie ważnego

interesu, na przykład właściwego przebiegu postępowania, bezpieczeństwa świadków lub osoby, która mogła doświadczyć krzywdy. Ponadto wszelkie wątpliwości, których nie udało się usunąć, należy rozstrzygać na korzyść osoby obwinionej.

- **Poufność.** Postępowanie wyjaśniające objęte jest poufnością. Zobowiązanie do poufności podpisują wszystkie osoby zaangażowane w działania interwencyjne, również eksperci, konsultanci, z którymi konsultowane są określone zagadnienia wymagające wiedzy specjalistycznej, świadkowie oraz inne osoby, z którymi prowadzone są rozmowy w ramach postępowania wyjaśniającego.
- **Szybkość.** Postępowanie bez zbędnej zwłoki.
- **Obowiązek powiadomienia organów ścigania.** W przypadku, gdy na jakimkolwiek etapie postępowania zespół prowadzący interwencję lub inna osoba otrzyma wiarygodną informację o karalnym przygotowaniu albo usiłowaniu lub dokonaniu jednego z czynów zabronionych, bezzwłocznie informuje o tym osobę odpowiedzialną za dane dzieło lub działalność duszpasterską. Osoba odpowiedzialna, wykonując obowiązek wynikający z art. 240 Kodeksu karnego, zawiadamia organy ścigania.

3. Procedura interwencji w przypadku podejrzenia przemocy domowej

Pod pojęciem „przemoc domowa” należy rozumieć jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności narażające te osoby na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia, naruszające ich godność, nietykalność cielesną, wolność, w tym seksualną, powodujące szkody na ich zdrowiu fizycznym lub psychicznym, a także wywołujące cierpienia i krzywdy moralne u osób dotkniętych przemocą².

- 1) Osoba, która jako pierwsza dowiadyuje się o zaistnieniu potencjalnej krzywdy wychowanka duszpasterstwa, powinna go z uwagą wysłuchać – nie jest ona jednak upoważniona do wydawania decyzji i osądów. To jest zadanie odpowiednich organów instytucji, do których sprawa zostanie skierowana.
- 2) Z każdej takiej rozmowy należy bezzwzględnie sporządzić notatkę i przekazać uzyskaną informację osobie odpowiedzialnej za prowadzenie interwencji.
- 3) Po przyjęciu zgłoszenia należy działać bez zwłoki, zgodnie z procedurami opisanymi poniżej.
- 4) W sytuacji podejrzenia, że dziecko/ osoba bezbronna doświadcza **przemocy psychicznej** (np. poniżania, ośmieszania, dyskryminacji) lub **innych niepokojących zachowań** (np.: popychania, krzyk, niestosowne komentarze) należy podjąć następujące działania:

² Art. 2 ust. 2 Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz.U. nr 180 poz. 1493 ze zm.).

- zapewnić dziecku/osobie bezbronnej bezpieczeństwo, wsparcie, pierwszą pomoc, **jeśli to konieczne** należy zawiadomić pogotowie ratunkowe i policję,
 - jeśli drobna zwłoka nie zagraża osobie pokrzywdzonej, wszelkie czynności należy skonsultować z przełożoną domu zakonnego lub/oraz z innymi kompetentnymi osobami (osobą zaufania, psychologiem),
 - w przypadku krzywdzenia dziecka osoba odpowiedzialna za duszpasterstwo w obecności przełożonej domu zakonnego przeprowadza rozmowę z rodzicem/opiekunem podejrzanym o krzywdzenie, udzielając informacji o możliwości wsparcia psychologicznego;
 - w przypadku braku współpracy rodzica/opiekuna lub powtarzającej się przemocy przełożona domu zawiadamia podmiot uprawniony do inicjowania procedury „Niebieskiej Karty” – odpowiedni dla miejsca zamieszkania dziecka ośrodek pomocy społecznej oraz dyrektora szkoły, do której dziecko uczęszcza;
 - zawiadomienie powinno być w formie pisemnej lub mailowej, w piśmie należy podać informacje dotyczące dziecka (imię i nazwisko, adres zamieszkania, imiona i nazwiska rodziców), oraz opisać wszystkie znane fakty i wszystkie niepokojące okoliczności występujące w rodzinie;
 - przełożona domu zakonnego równolegle składa do sądu rodzinnego, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka, wniosek o wgląd w sytuację rodziny, wzór wniosku stanowi (**Załącznik 10**)
 - z przebiegu każdej rozmowy i podejmowanych działań należy sporządzić stosowną notatkę.
- 5) W sytuacji podejrzenia, że dziecko/ osoba bezbronna doświadcza zaniedbania (zaniedbanie fizyczne, psychiczne, niezaspokajanie podstawowych potrzeb dziecka) lub w przypadku dziecka jego rodzic/opiekun jest niewydolny wychowawczo (np. konflikty okołorozwodowe zagrażające dobru wychowanka, nadużywanie przez rodziców/opiekunów substancji zmieniających świadomość) należy podjąć następujące działania:
- zapewnić dziecku/osobie bezbronnej bezpieczeństwo, wsparcie;
 - przełożona domu wraz z osobą odpowiedzialną za duszpasterstwo organizuje spotkanie z rodzicami/opiekunami dziecka w celu rozpoznania przyczyn zaistniałych trudności oraz ustalenia sposobu zaradzenia im w celu niezwłocznej poprawy sytuacji dziecka, a także ustalenie zakresu i sposobów wsparcia opiekunów w dążeniu do trwałej poprawy sytuacji rodzinnej poprzez przeciwdziałanie rozpoznanym przyczynom zaistniałej sytuacji;
 - w przypadku, gdy rodzice/opiekunowie nie będą chcieli uczestniczyć w spotkaniach lub też nie będą stosowali się do przyjętych wspólnie zasad przełożona domu powiadamia właściwy dziecka ośrodek pomocy społecznej.
- 6) W sytuacji podejrzenia **przestępstwa** popełnionego na szkodę dziecka/osoby bezbronnej ze względu na jego stan psychiczny lub fizyczny (przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego, innego typu przestępstw) lub/i zagrożone jest jego życie:
- należy zadbać o bezpieczeństwo dziecka/osoby bezbronnej i odseparować je od rodzica/opiekuna podejrzanego o krzywdzenie i skontaktować się z rodzicem, niekrzywdzącym;

- osoba odpowiedzialna za działalność duszpasterską lub osoba, która jest świadkiem lub jako pierwsza została poinformowana o podejrzeniu lub fakcie przestępstwa popełnionego na szkodę dziecka/osoby bezbronnej składa zawiadomienie na policję lub do prokuratury (obowiązek wynikający z art. 304 k.p.k.);
- dalszy tok postępowania leży w kompetencji instytucji, o których mowa w punktach poprzedzających;
- przełożona domu zakonnego i osoba odpowiedzialna duszpasterstwo zapewniają dziecku/osobie bezbronnej odpowiednie wsparcie;
- osoba odpowiedzialna za grupę duszpasterską współpracuje z przełożoną centrum i delegatką ds. ochrony dzieci;
- z przebiegu każdej rozmowy i podejmowanych działań należy sporządzić stosowną notatkę.

4. Procedura interwencji w przypadku podejrzenia przemocy ze strony osób zaangażowanych w działalność duszpasterską.

- 1) W przypadku podejrzenia krzywdzenia dziecka/osoby bezbronnej przez osobę zaangażowaną w działalność duszpasterską zostaje ona natychmiast odsunięta od wszelkich form kontaktu z dziećmi/osobami zależnymi (nie tylko z osobą pokrzywdzoną) do czasu wyjaśnienia sprawy, w sposób nienaruszający jej na utratę reputacji. Jeśli oskarżenia o przemoc wobec dziecka/osoby bezbronnej okażą się bezpodstawne osoba ta zostanie niezwłocznie przywrócony do pełnienia swoich dotychczasowych obowiązków. W takim przypadku przez przełożoną domu zastosuje wszelkie środki, aby zaistniała sytuacja nie odbiła się negatywnie na sytuacji osoby podejrzanego o krzywdzenie dziecka, wobec której skierowane zostały bezpodstawne zarzuty.
- 2) W sytuacji podejrzenia, że dziecko/ osoba bezbronna doświadcza jednorazowo **innej przemocy fizycznej** (np. klapsy, popychanie, szturchanie) lub **przemocy psychicznej** (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub **innych niepokojących zachowań** (np.: krzyk, niestosowne komentarze) należy podjąć następujące działania:
 - należy zapewnić dziecku/osobie bezbronnej bezpieczeństwo, wsparcie i odseparować je od osoby podejrzanego o krzywdzenie,
 - w sytuacji, gdy osobą podejrzaną o niewłaściwe zachowania jest osoba odpowiedzialna za duszpasterstwo stosowne działania podejmuje przełożona domu zakonnego, w stosunku do przełożonej lokalnej stosowne działania podejmuje przełożona centrum;
 - przełożona domu zakonnego razem z osobą odpowiedzialną za grupę duszpasterską przeprowadza rozmowę dyscyplinującą z osobą krzywdzącą, a w przypadku braku poprawy należy zakończyć współpracę z daną osobą;
 - w stosunku do osoby odpowiedzialnej za duszpasterstwo stosowne działania podejmuje przełożona lokalna wraz z przełożoną centrum, w stosunku do przełożonej lokalnej stosowne działania podejmuje przełożona centrum w porozumieniu z przełożoną generalną;

- z przebiegu każdej rozmowy i podejmowanych działań należy sporządzić stosowną notatkę.
- 3) W sytuacji podejrzenia **przestępstwa** popełnionego na szkodę dziecka/osoby bezbronnej ze względu na jego stan psychiczny lub fizyczny (przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego, innego typu przestępstw) lub/i zagrożone jest jego życie:
- należy zadbać o bezpieczeństwo dziecka/osoby bezbronnej i odseparować je osoby podejrzanej o krzywdzenie, w przypadku dziecka, skontaktować się z jego rodzicami/opiekunami;
 - w trakcie rozmowy z rodzicami dziecka należy zachowywać się z dużym wyczuciem i wrażliwością, zdając sobie sprawę, że przekazuje się im trudne informacje. Konieczne jest zaprezentowanie poznanych faktów oraz zakomunikowanie, jakie dalsze działania prawne muszą być podjęte w danej sytuacji. Istotne jest również wskazanie rodzicom, w jaki sposób Kościół oraz inne instytucje mogą pomóc ich dziecku oraz udzielić wsparcia także im samym. Nie można ulegać prośbom o niezgłaszanie sprawy organom państwowym;
 - przełożona domu zakonnego lub osoba odpowiedzialna za działalność duszpasterską albo osoba, która jest świadkiem lub jako pierwsza została poinformowana o podejrzeniu lub fakcie przestępstwa popełnionego na szkodę dziecka/osoby bezbronnej składa zawiadomienie na policję lub do prokuratury (obowiązek wynikający z art. 304 k.p.k.) oraz do właściwego kościelnego delegata ds. ochrony dzieci;
 - dalszy tok postępowania leży w kompetencji instytucji, o których mowa w punkcie poprzedzającym;
 - w sytuacji ujawnienia przemocy przełożona domu zakonnego i osoba odpowiedzialna duszpasterstwo zapewniają dziecku/osobie bezbronnej odpowiednie wsparcie; jeśli osobą skrzywdzoną jest dziecko, pomoc powinna otrzymać również jego rodzina;
 - osoba odpowiedzialna za duszpasterstwo współpracuje z przełożoną centrum i delegatką ds. ochrony dzieci.
 - z przebiegu każdej rozmowy i podejmowanych działań należy sporządzić stosowną notatkę.

5. Procedura interwencji w przypadku podejrzenia przemocy rówieśniczej

- 1) W sytuacji podejrzenia, że dziecko/ osoba bezbronna doświadcza jednorazowo **innej przemocy fizycznej** (np. popychanie, szturchanie) lub **przemocy psychicznej** (np. poniżanie, dyskryminacja, ośmieszanie) lub **innych niepokojących zachowań** (np.: krzyk, niestosowne komentarze) ze strony innego wychowanka duszpasterstwa należy podjąć następujące działania:
- zadbać o bezpieczeństwo dziecka/osoby bezbronnej i bezwzględnie odseparować je od osoby podejrzanej o krzywdzenie;

- w przypadku, gdy skrzywdzone jest dziecko osoba odpowiedzialna za duszpasterstwo powinna przeprowadzić rozmowę osobno z rodzicami sprawcy i osoby skrzywdzonej;
 - należy objąć ich opieką duszpasterską i zaproponować pomoc w dotarciu do specjalistów;
 - w przypadku powtarzającej się przemocy i braku współpracy z rodzicami/opiekunami dziecka podejrzanego o krzywdzenie przełożona domu zakonnego powiadomi lokalny sąd rodzinny, wysyłając wniosek o wgląd w sytuację rodziny;
 - z przebiegu każdej rozmowy i podejmowanych działań należy sporządzić stosowną notatkę.
- 2) W sytuacji podejrzenia **przestępstwa** popełnionego przez wychowanka duszpasterstwa na szkodę innego wychowanka: dziecka/osoby bezbronnej ze względu na jego stan psychiczny lub fizyczny (przemocy z uszczerbkiem na zdrowiu, wykorzystania seksualnego, innego typu przestępstw) lub/i zagrożone jest jego życie:
- należy zadbać o bezpieczeństwo skrzywdzonego dziecka/osoby bezbronnej i bezwzględnie odseparować je od osoby podejrzanego o krzywdzenie;
 - osoba odpowiedzialna za duszpasterstwo wraz z przełożoną lokalną przeprowadza rozmowę z rodzicami/opiekunami dzieci uwikłanych w przemoc;
 - jeśli sprawca przemocy ma 13 – 17 lat przełożona domu zakonnego powiadomi najbliższy sąd rodzinny lub policję wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa;
 - jeśli sprawca przemocy ma powyżej 17 lat przełożona domu zakonnego powiadamia policję lub prokuraturę wysyłając zawiadomienie o możliwości popełnienia przestępstwa;
 - z przebiegu każdej rozmowy i podejmowanych działań należy sporządzić stosowną notatkę.
- 3) W każdej z wymienionych w poprzedzających punktach sytuacji do zadań osoby odpowiedzialnej za daną wspólnotę należy:
- zorientowanie się, czy w ramach działalności duszpasterskiej nie zostały skrzywdzone także inne osoby;
 - w sytuacji przemocy rówieśniczej w ramach duszpasterstwa omówienie sprawy na forum grupy, w razie konieczności należy zaprosić specjalistę, który odpowie na pytania wychowanków i da im wskazówki, jak chronić się przed taką formą przemocy;
 - przeanalizowanie wraz z innymi osobami zaangażowanymi w prowadzenie grupy duszpasterskiej zaistniałej sytuacji, określenie czynniki ryzyka, wyeliminowanie ich i wypracowanie wniosków na przyszłość.

6. Zasady rozmowy z dzieckiem/osobą bezbronną w sytuacji podejrzenia lub ujawnienia krzywdzenia.

Pozyskanie wiedzy o doświadczanych formach przemocy przez wychowanka, w tym przemocy seksualnej lub ich prawdopodobieństwie często ma miejsce w czasie rozmowy z osobą zgłaszającą. W takiej sytuacji należy zadbać o odpowiednie warunki do rozmowy.

Powinna ona odbyć się w miejscu, w którym dziecko/osoba bezbronna będzie czuło/czuła się bezpiecznie, traktować osobę zgłaszającą z empatią i szacunkiem. Nie wolno bagatelizować zgłoszenia ani okazywać lekceważenia osobie zgłaszającej.

W trakcie rozmowy należy:

- zachować spokój i starać się nie okazywać przerażenia lub silnego wzburzenia emocjonalnego w reakcji na słowa osoby zgłaszającej;
- słuchać aktywnie, utrzymując naturalny kontakt wzrokowy oraz wyrażając zrozumienie i wsparcie;
- wyrazić swoją troskę poprzez deklarację, że wierzy się dziecku/osobie bezbronnej;
- zapewnić dziecko/osobę bezbronną, że dobrze uczyniło/uczyniła, podejmując rozmowę o doznanej krzywdzie;
- wyjaśniać dziecku/osobie bezbronnej, że nie jest winne/winna zaistniałej sytuacji;
- jednoznacznie negatywnie ocenić każdą formę przemocy, dając wyraźny sygnał, że jest ona niedopuszczalna i należy jej zapobiegać/powstrzymać ją;
- powstrzymać się od wypowiadania własnej oceny i interpretacji zdarzenia oraz opinii na temat domniemanego sprawcy;
- używać języka zrozumiałego dla dziecka/osoby bezbronnej;
- unikać naprowadzania dziecka na odpowiedzi, które chciałoby się usłyszeć;
- dopytywać tylko w celu uściślenia przekazu oraz zdobycia niezbędnych informacji do zgłoszenia podejrzenia wykorzystania seksualnego;
- skoncentrować się na ustaleniu faktów i okoliczności;
- nie wolno składać żadnych obietnic, które nie będą mogły być dotrzymane, szczególnie w kwestii poufności (np. „obietuję nikomu o tym nie powiedzieć”);
- wyjaśnić, że informacje o krzywdzie muszą zostać przekazane innym osobom, a zwłaszcza rodzicom, oraz zaznaczyć, że w określonych przypadkach wykorzystania seksualnego (zob. art. 240 Kodeksu karnego) istnieje obowiązek niezwłocznego poinformowania organów ścigania;
- poinformować, co dalej będzie się działo ze zgłoszeniem (komu zostaną przekazane informacje), i jednocześnie zapewnić o poufności prowadzonych przez duszpasterstwo działań oraz o tym, że osoby niezaangażowane we wsparcie osoby pokrzywdzonej nie mają dostępu do informacji o krzywdzie;
- nie należy przesadzać w reakcjach, lecz zachować profesjonalny dystans przy jednoczesnej empatii;
- nie wolno ujawniać szczegółów rozmowy osobom niezaangażowanym we wsparcie osoby pokrzywdzonej, a zwłaszcza osobie, która została wskazana jako sprawca przemocy.

Natychmiast po przeprowadzeniu rozmowy należy sporządzić notatkę z przebiegu rozmowy. Jeśli nie utrudni to empatycznej komunikacji z rozmówcą, można rozważyć robienie notatek w trakcie rozmowy. Ważne jest, aby zadbać o zachowanie wierności przekazu osoby informującej o zdarzeniu, uwzględniając charakterystyczne wyrażenia i słownictwo, a także zachowania niewerbalne. W miarę możliwości należy notatkę

przedstawić osobie zgłaszającej, uwzględniając jej ewentualne uwagi i uzyskać jej podpis.
Nie stosuje się tego zalecenia, gdy osobą zgłaszającą jest dziecko.

7. Zasady odnoszące się do dokumentowania przypadku zgłaszanej krzywdy

Osoby przyjmujące zgłoszenie dotyczące krzywdy winny respektować następujące zasady:

- osoba przyjmująca zgłoszenie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa nie może na własną rękę podejmować działań służących wyjaśnieniu podejrzeń i zarzutów lub weryfikacji zgłaszanych faktów;
- osoba przyjmująca zgłoszenie jest zobowiązana do sporządzenia notatki z wydarzenia – opisuje tylko fakty, bez żadnej interpretacji; ona także zabezpiecza dowody, ale nie przeprowadza dochodzenia na własną rękę, gdyż to należy do odpowiednich służb państwowych czy kościelnych;
- osoba przyjmująca zgłoszenie wraz z osobą odpowiedzialną za duszpasterstwo i/lub z przełożoną domu zakonnego przygotowuje treść zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa;
- przełożona domu lub delegatka ds. ochrony dzieci przyjmując zgłoszenie, ma obowiązek sporządzić notatkę z postępowania wyjaśniającego oraz zabezpieczyć dowody zdarzenia, w tym np. listy, pisma, korespondencję elektroniczną lub notatki z rozmów telefonicznych mających związek ze sprawą;
- wszelkie notatki muszą być szczególnie chronione, pod żadnym pozorem nie mogą dostać się w ręce niepowołanych osób, ponieważ zawierają dane wrażliwe czy dane procesowe;
- wszelkie notatki są włączane do akt i odpowiednio zabezpieczone przed dostępem niepowołanych osób przechowywane w kancelarii domu zakonnego;
- wszystkie osoby zaangażowane w sprawę na tym etapie są zobligowane do zachowania poufności; w sprawę nie powinny być włączane „osoby trzecie”.
- z przebiegu każdej interwencji sporządza się kartę interwencji, której wzór stanowi Załącznik 9.

8. Zasady zgłaszania krzywdy instytucjom państwowym i przełożonemu kościelnemu

Osoby przyjmujące zgłoszenie dotyczące krzywdy powinny upewnić się, czy sprawa została wcześniej zgłoszona do organów państwowych lub kościelnych.

1) Jeśli istnieje podejrzenie:

- wykorzystania seksualnego dziecka poniżej 15. roku życia (zob. art. 200 KK),
- zaistnienia gwałtu dokonanego wspólnie z inną osobą, gwałtu wobec dziecka poniżej 15. roku życia, gwałtu ze szczególnym okrucieństwem (zob. art. 197 KK),

- gwałtu wobec wstępnego, zstępnego, przysposobionego, przysposabiającego, brata lub siostry (zob. art. 201 KK),
- wykorzystania bezradności, upośledzenia umysłowego lub choroby psychicznej w celu doprowadzenia do obcowania płciowego lub innej czynności seksualnej (art. 198 KK)

prawo nakłada obowiązek niezwłocznego powiadomienia stosownych organów (zob. art. 240 k.k.).

- 2) Po przyjęciu zgłoszenia należy działać bez zbędnej zwłoki, zgodnie z procedurą opisaną poniżej:
 - złożyć zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa w prokuraturze rejonowej w tej dzielnicy bądź miejscowości, w której popełniono przestępstwo, lub komendzie policji w formie pisemnej albo w formie ustnej spisanej do protokołu przez funkcjonariusza policji;
 - podstawą zawiadomienia o podejrzeniu popełnienia przestępstwa nie musi być pewność popełnienia przestępstwa; wystarczy, że podejrzenie przestępstwa jest uzasadnione;
 - zgłoszenia nie musi dokonać osobiście osoba, która przyjęła zgłoszenie bądź nabrała podejrzenia przez obserwację dziecka, może to uczynić przełożona domu zakonnego lub delegatka do spraw ochrony dzieci i młodzieży
 - każda osoba, która pozyskała wiedzę na ten temat, musi się upewnić, że takiego zgłoszenia dokonano, w przeciwnym razie powinna to zrobić osobiście;
 - jeśli krzywda nosi znamiona przestępstwa w rozumieniu prawa kościelnego, osoba odpowiedzialna za grupę duszpasterską powiadamia delegatkę ds. ochrony dzieci i młodzieży;
 - powiadomienie organów ścigania powinno wiązać się z przekazaniem im kopii notatki służbowej sporządzonej na podstawie rozmowy z osobą zgłaszającą.
- 3) Jeśli oskarżenia o przemoc wobec wychowanka po przeprowadzeniu postępowania wyjaśniającego w duszpasterstwie okażą się bezpodstawne i wobec posądzonej osoby nie toczy się postępowanie karne w tej sprawie, zostanie ona niezwłocznie przywrócona do pełnienia dotychczasowych obowiązków. W takim przypadku przedsięwzięte zostaną przez przełożonego wszelkie środki, aby bezpodstawne zarzuty nie odbiły się negatywnie na sytuacji osoby posądzonej.
- 4) W prowadzonym postępowaniu priorytetem – oprócz dojścia do prawdy – powinno być zapewnienie wychowankowi i jego najbliższemu odpowiedniego wsparcia, a także zachowanie poufności.
- 5) W przypadku doświadczenia krzywdy, w tym wykorzystania seksualnego, osoba odpowiedzialna za duszpasterstwo podejmuje interwencję wobec osoby pokrzywdzonej, otaczając ją opieką i potrzebnym wsparciem, a także wobec sprawcy krzywdy, jeśli jest wychowankiem duszpasterstwa czy dorosłym zaangażowanym w duszpasterstwo. Ze względu na powagę sytuacji szczególną rolę odgrywa współpraca psychologa, osoby zaufania oraz duszpasterzy.

- 6) Duszpasterstwo powinno także współpracować z organami ścigania i odpowiednim sądem, jeśli został popełniony czyn zabroniony według prawa państwowego.

9. Informacje końcowe

Każdy przypadek jakiegokolwiek formy przemocy, której doświadczyli członkowie duszpasterstwa, powinien być bardzo poważnie potraktowany. Jeśli będzie miał on miejsce w duszpasterstwie, należy koniecznie przeprowadzić analizę sytuacji, ocenić czynniki ryzyka i czynniki chroniące w danym duszpasterstwie. Taka sytuacja nie pozostaje bez wpływu na daną wspólnotę, bywa, że ją dzieli. Członkowie duszpasterstwa mogą doświadczać różnych emocji, od negowania zaistniałej sytuacji, przez niedowierzanie, złość, smutek, bunt, poczucie winy. Jeśli sprawcą jest duszpasterz, wielu może nie dowierzać faktom, dodatkowo wiktymizować osobę skrzywdzoną. Nigdy nie należy pozostawiać grupy bez wyjaśnienia i wsparcia. Jeśli będzie taka potrzeba, należy zapewnić całej grupie lub jej poszczególnym członkom (jeśli będą mieli taką potrzebę) pomoc psychologiczną. Należy również wyciągnąć wnioski w celu zapobieżenia podobnym sytuacjom w przyszłości.

Standard 4

Wspólna praca w dziele ochrony dzieci, młodzieży i osób bezbronnych

1. Ochrona dzieci i osób bezbronnych przed jakąkolwiek przemocą leży w gestii całej społeczności, dlatego do współpracy w budowaniu i utrzymaniu bezpiecznych środowisk należy włączyć także rodziców/opiekunów prawnych dzieci oraz wszystkie osoby zaangażowane w pracę z dziećmi. Działając razem, możemy lepiej chronić tych, którzy przychodzą do wspólnot i grup kościelnych.
2. Każda osoba delegowana do pracy z dziećmi/osobami bezbronnymi, powinna być świadoma zagrożeń związanych z różnymi formami przemocy, dlatego zobowiązana jest do zapoznania się z procedurami reagowania na podejrzenie stosowania przemocy i zasadami wdrażania tych procedur z uwzględnieniem granic odpowiedzialności właściwych dla pełnionych obowiązków. Niedopuszczalnym jest zaniechanie podjęcia stosownych działań lub zobowiązywanie się przed dzieckiem do zachowania tajemnicy.
3. Aby zapewnić skuteczną ochroną dzieciom i/lub osobom zależnym zaangażowanym w grupy duszpasterskie zostały:
 - opracowane i wdrożone standardy ochrony dzieci;
 - osoby pracujące z dziećmi zostały zweryfikowane w odpowiednich rejestrach i przeszkoleni przed podjęciem pracy z dziećmi;
 - ustalony został kodeks zachowań, który opisuje, jakie zachowania są niedozwolone w kontakcie z dziećmi/osobami zależnymi, a jakie pożądane.
4. W działalności grup duszpasterskich podejmowany jest wysiłek, aby budować atmosferę zaufania, tak by o zauważonych nieprawidłowych zachowaniach czy zachowaniach przestępczych wychowankowie nie bali się mówić osobom odpowiedzialnym za duszpasterstwo.
5. Osoba odpowiedzialna za duszpasterstwo angażuje do współpracy rodziców i informuje ich o podejmowanych inicjatywach na rzecz ochrony ich dzieci.

Standard 5

Edukacja dzieci o ochronie własnych granic

Zapobieganie sytuacjom sprzyjającym krzywdzeniu dzieci, w tym wykorzystaniu seksualnemu odbywa się również poprzez kształtowanie świadomości dzieci. Edukacja dzieci powinna obejmować ich formację do reagowania poprzez asertywne zachowanie oraz informowanie odpowiednich osób dorosłych w sytuacjach, w których są świadkami lub doświadczają od dorosłych albo innych dzieci jakiegokolwiek krzywdy (fizycznej, seksualnej, słownej, emocjonalnej itd.)

W każdej działalności prowadzonej przez dom zakonny dzieci są informowane o prawie do obrony, odmowy, ucieczki w sytuacji zagrożenia, naruszenia intymności, granic fizycznych ze strony rówieśników i dorosłych (także opiekunów i członków rodziny) oraz mają wskazane osoby, do których mogą zwrócić się o pomoc.

Standard 6

Monitoring standardów

1. Osobą odpowiedzialną za wdrażanie standardów ochrony dzieci we wszelkich formach działalności duszpasterskiej prowadzonej przez Dom Zakonny w Sieradzu jest przełożona domu zakonnego.
2. Osoba wymieniona w pkt 1 jest odpowiedzialna za monitorowanie realizacji standardów, za reagowanie na sygnały ich naruszenia i prowadzenie rejestru zgłoszeń oraz proponowanie zmian.
3. Osoba wymieniona w pkt 1 przeprowadza wśród osób zaangażowanych w grupy duszpasterskie nie rzadziej niż raz na dwa lata, anonimową ankietę monitorującą poziom realizacji standardów.
4. W oparciu o przeprowadzoną ocenę dostosowuje się standardy do aktualnych potrzeb oraz zgodności z obowiązującymi przepisami.

Zasady udostępniania rodzicom i podopiecznym standardów do zapoznania się z nimi i ich stosowania

- Dokument *Standardy Ochrony w działalności duszpasterskiej Zgromadzenia Sióstr Urszulanek SJK – Dom Zakonny w Sieradzu* jest dokumentem ogólnodostępnym dla osób zaangażowanych w pracę z dziećmi, dzieci oraz ich opiekunów. Znajduje się na furcie klasztornej i w miejscu, gdzie spotykają się grupy duszpasterskie (zakrystia dla ministrantów, salka w budynku św. Antoniego dla innych grup duszpasterskich).
- Dokument opublikowany jest na stronie internetowej <https://www.klasztor.sieradz.pl/>

Osoby odpowiedzialne za ochronę dzieci i podejmowanie interwencji w Zgromadzeniu Sióstr Urszulanek SJK – Dom Zakonny w Sieradzu:

Przełożona Centrum Łódzko-Sieradzkiego – s. Maria Piotrowska

przelezona.centrum.lodz-sieradz@urszulanki.pl

Przełożona Domu Zakonnego – s. Anna Papierz

sieradz.dominikanska@urszulanki.pl

Delegatka ds. ochrony dzieci i młodzieży w Zgromadzeniu Sióstr Urszulanek SJK
– s. Anna Papierz

ochrona.dzieci@urszulanki.pl

tel. 797 741 721

Załącznik 1

Kodeks zachowań wobec dzieci i młodzieży będących pod opieką Sióstr Urszulanek SJK

Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez osoby pracujące w grupach duszpasterskich prowadzonych w ramach działalności Domu Zakonnego Zgromadzenia Sióstr Urszulanek SJK (siostry, animatorzy świeccy) jest działanie dla dobra dzieci i w ich najlepszym interesie. Kodeks zachowań opisuje zasady bezpiecznych relacji osób dorosłych z dziećmi oraz pomiędzy dziećmi oraz wskazuje, jakie zachowania są niedozwolone w kontakcie z dziećmi, a jakie pożądane. Osoby dorosłe traktują dzieci z szacunkiem oraz uwzględniają ich godność i potrzeby. Niedopuszczalne jest stosowanie przemocy wobec dzieci w jakiegokolwiek formie.

W każdej sytuacji niedopuszczalne są intencjonalne zachowania wzbudzające poczucie zagrożenia lub noszące znamiona:

- przemocy fizycznej (np. popychanie, uderzanie, wykręcanie rąk, duszenie, kopanie, szarpanie, spoliczkowanie itd.;
- erotyzowania relacji (flirt, dwuznaczny żart, rozmowa czy choćby wyzywające spojrzenie;
- seksualizacji relacji (obcowanie płciowe i inne czynności seksualne).

Poniższe zapisy kodeksu zachowań nie stanowią katalogu zamkniętego. Każda placówka/instytucja/działalność dostosowuje dokument do specyfiki grupy i charakteru prowadzonej działalności. We wszystkich działaniach z dziećmi należy jednak kierować się poniższymi wskazówkami oraz roztropnością i wrażliwością ewangeliczną.

Komunikacja z dziećmi

1. Należy pamiętać, że pierwszymi i głównymi wychowawcami dzieci są rodzice lub opiekunowie prawni, osoby prowadzące różne grupy dziecięce szanują ich prawa i wspiera w procesie wychowania dziecka.
2. W komunikacji z dziećmi należy zachować cierpliwość i szacunek, słuchać uważnie i udzielać im odpowiedzi adekwatnych do wieku, możliwości intelektualnych i okoliczności.
3. Niedopuszczalne jest:
 - stosowanie zarówno przez osoby dorosłe, jak i rówieśników obraźliwych lub ośmieszających określeń;
 - zawstydzanie, upokarzanie, lekceważenie i obrażanie dzieci;
 - używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej;
 - komunikowanie się z dziećmi, stosując groźby lub zastraszając je;
 - krzyczenie na dzieci w sytuacji innej niż wynikająca z bezpieczeństwa jego samego lub innych osób;

- faworyzowanie dziecka lub kierowanie się uprzedzeniami i stereotypami wyrażane werbalnie lub niewerbalnie;
 - ujawnianie informacji wrażliwych dotyczących dzieci wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych osób; dotyczy to wizerunku dziecka, informacji o jego sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
4. Zasady rozmowy z dzieckiem w sytuacji podejrzenia lub ujawnienia krzywdzenia. Należy:
- stworzyć odpowiednie warunki do rozmowy, rozmowa powinna odbyć się w miejscu, w którym dziecko będzie czuło się bezpiecznie;
 - wyrazić swoją troskę poprzez deklarację, że się dziecku wierzy;
 - zapewnić dziecko, że dobrze uczyniło, podejmując rozmowę o doznanej krzywdzie;
 - wyjaśniać dziecku, że nie jest winne zaistniałej sytuacji;
 - jednoznacznie negatywnie ocenić każdą formę przemocy, dając wyraźny sygnał, że jest ona niedopuszczalna i należy jej zapobiegać/powstrzymać ją;
 - używać języka zrozumiałego dla dziecka;
 - unikać naprowadzania dziecka na odpowiedzi, które chciałoby się usłyszeć;
 - odpowiednio poinformować dziecko, że tą sprawą zajmą się inne odpowiednie osoby, w tym udzielić mu informacji, że podjęte zostaną działania zapewniające mu bezpieczeństwo i że nie jest winne temu, co się stało;
 - nie należy przesadzać w reakcjach, lecz zachować profesjonalny dystans przy jednoczesnej empatii.

Poszanowania godności i prywatności dziecka

1. W kontakcie z dziećmi i młodzieżą, a także osobami bezbronnymi osoby zaangażowane w jakikolwiek sposób w opiekę nad nimi i wychowanie szanują granice intymności fizycznej i emocjonalnej podopiecznych, zwracając uwagę na ich własne wyczucie granic. W związku z tym w relacjach uwzględniają wrażliwość dziecka/osoby bezbronnej. W sytuacji niepewności lepiej kierować się powściągliwością i zachować dystans, aniżeli wykonać nadmiar gestów.
2. Należy:
 - wspierać dzieci/osoby bezbronne w realizacji czynności samoobsługowych i higienicznych, gdy wymaga tego poziom ich funkcjonowania, należy unikać innego niż niezbędny kontakt fizyczny z wychowankiem;
 - szanować prawo do intymności.
3. Niedopuszczalne jest:
 - zobowiązywanie się wobec dziecka do zachowania tajemnicy w sprawach dotyczących zagrożenia jego dobra;
 - przeszukiwanie, niszczenie lub udostępnianie innym osobom własności dziecka bez zgody jego samego lub jego opiekunów;
 - omawianie spraw i sytuacji dziecka z osobami spoza grona osób bezpośrednio sprawujących opiekę nad nim, w sposób pozwalający zidentyfikować osobę, której rozmowa dotyczy;

- wyręczanie lub nadzorowanie bezpośrednio dziecka podczas realizacji czynności samoobsługowych i higienicznych w przypadku, gdy nie wymaga tego jego poziom funkcjonowania;
- zamykanie na klucz drzwi podczas indywidualnych spotkań z dzieckiem lub realizowanie ich w innych niż wskazane pomieszczeniach.

Działania z dziećmi

1. Osoby dorosłe podejmują działania wychowawcze mające na celu kształtowanie prawidłowych postaw – wyrażania emocji w sposób niekrzywdzący innych, niwelowanie zachowań agresywnych, promowanie zasad życzliwości.
2. Niedozwolone jest celowe prowokowanie u dzieci wystąpienia lub eskalacji zachowań trudnych, niepożądanych.
3. Niedozwolone jest udostępnianie dzieciom treści erotycznych i pornograficznych bez względu na ich formę; wszelkie czynności seksualne pomiędzy dzieckiem a osobą dorosłą.
4. Nie wolno utrzymywać wizerunku dziecka (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie) dla potrzeb prywatnych. Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dziecka, jeśli osoba odpowiedzialna w dziele/działalności nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów prawnych oraz samych dzieci.
5. Nie wolno proponować dzieciom alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w obecności dzieci.
6. Należy unikać wysyłania lub zapraszania dzieci i młodzieży z jakiegokolwiek powodu do pomieszczeń prywatnych.
7. Nie należy przyjmować pieniędzy, prezentów od dzieci oraz od ich rodziców/opiekunów.
8. Nie wolno wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec dziecka lub rodziców/opiekunów dziecka, zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych.
9. Niedopuszczalne są wszelkie formy okazywania niechcianej czułości (wszelkie formy dotyku, o których wiemy, że dane dziecko ich nie akceptuje, uściski, dotykanie piersi, pośladków i okolic intymnych, przytulanie, obejmowanie, klepanie, całowanie, łaskotanie, masowanie, sadzanie na kolanach, kładzenie się lub spanie obok dziecka, gry i zabawy, w których dochodzi do powyżej wskazanych niewłaściwych zachowań, stosowanie kar cielesnych).
10. Każdy zorganizowany wyjazd grupy dzieci i młodzieży należy zgłosić do kuratorium oświaty. Podczas wyjazdu należy zapewnić osobny pokój dla dorosłych opiekunów. Jeśli jest to grupa koedukacyjna, należy zadbać o osobne pomieszczenia do spania, a także o obecność opiekunów różnej płci. Wszyscy (i dzieci, i ich opiekunowie) zobowiązani są do podpisania i respektowania obowiązującego na wyjeździe regulaminu
11. Zabronione jest pozostawianie pod wpływem alkoholu lub środków odurzających przez jakąkolwiek osobę prowadzącą zajęcia z dziećmi lub pełniącą opiekę nad nimi.

Kontakt fizyczny

1. Każde przemocowe działanie wobec dziecka jest niedopuszczalne. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia jego wiek, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny. Nie można jednak wyznaczyć uniwersalnej stosowności każdego takiego kontaktu fizycznego, ponieważ zachowanie odpowiednie wobec jednego dziecka może być nieodpowiednie wobec innego. Należy kierować się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez dziecko lub osoby trzecie.
2. Nie wolno:
 - bić, szturchać, popychać ani w jakikolwiek sposób naruszać integralności fizycznej dziecka;
 - stosować kar cielesnych lub grozić ich zastosowaniem;
 - dotykać dziecko w sposób, który może być uznany za nieprzyzwoity lub niestosowny.
3. Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy. W sytuacji bycia świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań i/lub sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, należy postąpić zgodnie z obowiązującą procedurą interwencji.
4. Podczas dłuższych niż jednodniowe wyjazdów i wycieczek niedopuszczalne jest spanie z dzieckiem w jednym łóżku lub w jednym pokoju.
5. Dopuszczalne jest fizyczne przytrzymanie dziecka silnie wzburzonego w celu uniknięcia przez niego urazów lub w obronie bezpieczeństwa innych osób lub własnego.
6. Należy zachować szczególną ostrożność wobec dziecka, które doświadczyło krzywdzenia, w tym wykorzystania seksualnego, przemocy fizycznej bądź zaniedbania: takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi; w takich sytuacjach osoba dorosła powinna reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc dziecku zrozumieć znaczenie osobistych granic.

Załącznik 2

Zasady ochrony danych osobowych i wizerunku w działalności duszpasterskiej Zgromadzenia Sióstr Urszulanek SJK – Dom Zakonny w Sieradzu

Dane osobowe dziecka podlegają ochronie na zasadach określonych w Rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych). Każda osoba zaangażowana w grupę duszpasterską ma obowiązek zachowania tajemnicy danych osobowych wychowanków, które przetwarza oraz zachowania w tajemnicy sposobów zabezpieczenia danych osobowych przed nieuprawnionym dostępem. Dane osobowe dziecka są udostępniane wyłącznie osobom i podmiotom uprawnionym na podstawie odrębnych przepisów.

Utrwalanie wizerunku dziecka w czasie uroczystości, zorganizowanych wyjazdów.

1. Osoby odpowiedzialne za działalność duszpasterską prowadzoną przez dom zakonny uznając prawo każdego dziecka do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewniają ochronę jego wizerunku.
2. Utrwalanie wizerunku dziecka w czasie uroczystości, zorganizowanych wyjazdów (filmowanie, fotografowanie, nagrywanie głosu wychowanka itp.) możliwe jest po uprzednim uzyskaniu pisemnej zgody rodziców/opiekunów prawnych.
3. Wizerunek dziecka powinien zawsze stanowić wyraz szacunku dla jego wartości i godności, dlatego powinno być ono całkowicie ubrane, a sytuacja zdjęcia/nagrania nie może być dla dziecka poniżająca, ośmieszająca, ani ukazująca jego w negatywnym kontekście.
4. Zdjęcia/nagrania dzieci powinny się koncentrować na wykonywanych przez nich czynnościach i w miarę możliwości przedstawiać podopiecznych w grupie, a nie pojedyncze osoby.
5. Powinno się unikać podpisywania zdjęć/nagrań informacjami identyfikującymi dziecko z imienia i nazwiska. Jeśli konieczne jest podpisanie dziecka, należy użyć tylko imienia.
6. Jeżeli wizerunek dziecka stanowi jedynie szczegół całości, takiej jak zgromadzenie, krajobraz, publiczna impreza, zgoda rodziców/opiekunów prawnych na utrwalanie wizerunku dziecka nie jest wymagana.
7. Utrwalony wizerunek uczestników imprez może być rozpowszechniany przez dom zakonny w Sieradzu w materiałach i broszurach informacyjnych zarówno w formie elektronicznej, jak i drukowanej, sprawozdaniach i innych materiałach dokumentujących funkcjonowanie w celach promocyjnych i sprawozdawczych, w tym również łącznie z wizerunkiem innych uczestników imprezy oraz komentarzem opisującym przebieg imprezy.

Rejestrowanie wizerunku dzieci przez osoby trzecie i media

1. Jeśli przedstawiciele mediów lub dowolna inna osoba będą chcieli zarejestrować organizowane w domu zakonnym czy należącym do niego kościele pw. św. Stanisława Bp i M wydarzenie i opublikować zebrany materiał, muszą zgłosić taką prośbę wcześniej i uzyskać zgodę osoby odpowiedzialnej. W takiej sytuacji należy upewnić się, że rodzice/opiekunowie prawni udzielili pisemnej zgody na rejestrowanie wizerunku ich dzieci.
2. Przedstawiciele mediów czy inne osoby mające zamiar utrzymywać wizerunek dziecka są zobowiązani do udzielenia następujących informacji:
 - imię, nazwisko i adres osoby lub redakcji występującej o zgodę;
 - uzasadnienie potrzeby rejestrowania wydarzenia oraz informacji, w jaki sposób i w jakim kontekście zostanie wykorzystany zebrany materiał;
 - podpisanej deklaracji o zgodności podanych informacji ze stanem faktycznym.
3. Osobom zaangażowanym w działalność z dziećmi nie wolno umożliwiać przedstawicielom mediów i osobom nieupoważnionym utrwalania wizerunku dziecka bez pisemnej zgody rodzica/opiekuna prawnego dziecka oraz bez zgody osoby odpowiedzialnej.
4. Osoby zaangażowane w działalność w duszpasterską z dziećmi nie kontaktują przedstawicieli mediów z dziećmi, nie przekazują mediom kontaktu do rodziców/opiekunów prawnych dzieci i nie wypowiadają się w kontakcie z przedstawicielami mediów o sprawie dziecka lub jego rodzica/opiekuna prawnego. Zakaz ten dotyczy także sytuacji, gdy osoby zaangażowane w działalność w duszpasterską są przekonane, że ich wypowiedzi nie są w żaden sposób utrwalane.

Załącznik 3

Zasady dostępu dzieci do Internetu

1. Cyberprzestrzeń stała się nieodłącznym elementem naszej codziennej egzystencji. Internet niesie ze sobą wiele korzyści, należy jednak pamiętać, że jest też obszarem, w którym dziecko może natrafić na szkodliwe treści, które mogą mieć negatywny wpływ na rozwój i psychikę dzieci i młodzieży. Dzieci mogą na nie trafić celowo lub przypadkowo, np. poprzez mylne wyniki wyszukiwania, spam czy reklamę. Do szkodliwych treści zalicza się:
 - 1) treści pornograficzne, w tym materiały prezentujące relacje seksualne z wykorzystaniem przemocy oraz nietypowe i dewiacyjne zachowania seksualne;
 - 2) treści prezentujące przemoc i okrucieństwo, np. w filmach bądź brutalnych grach komputerowych;
 - 3) treści promujące zachowania autodestrukcyjne – samookaleczenia lub samobójstwa, bądź zachowania szkodliwe dla zdrowia, np. wyniszczające diety, zażywanie narkotyków lub dopalaczy;
 - 4) treści dyskryminacyjne, nawołujące do wrogości lub nienawiści wobec różnych grup społecznych, narodowościowych, religijnych.
2. Dziecko, które korzysta z Internetu, powinno wcześniej poznać zasady bezpieczeństwa w Internecie. W działach prowadzonych w ramach działalności Zgromadzenia Sióstr USJK podejmowane są wobec dzieci profilaktyczne działania wychowawcze wskazujące sposoby działania, komunikowania i reagowania, które pozwalają uniknąć i zabezpieczyć się przed zagrożeniami wynikającymi z aktywności dziecka w sieci. W trakcie rozmów indywidualnych, zajęć grupowych przedstawiane są konsekwencje działań niepożądanych, zasady unikania problemów związanych z korzystaniem z sieci, przedstawiane są skutki podejmowanych aktywności.
3. W trakcie spotkań grup duszpasterskich na terenie domu zakonnego dzieci nie korzystają z Internetu, wychowankom nie udostępnia się również haseł do sieci wi-fi.
4. W każdej formie działalności prowadzonej przez Zgromadzenie Sióstr USJK zabronione jest przynoszenie i udostępnianie innym materiałów utrwalonych elektronicznie bądź w innej formie zawierających treści szkodliwe dla dzieci.
5. Dom Zakonny nie bierze odpowiedzialności za zabezpieczenia prywatnych urządzeń dzieci/osób bezbronnych.

Załącznik 4

Oświadczenie o krajach zamieszkania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska

OŚWIADCZENIE

w trybie art. 21 Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (t.j. Dz.U. 2023 poz. 1304 z późn. zm.

Ja, niżej podpisany/a, oświadczam, że:

1. Posiadam obywatelstwo innego państwa niż Rzeczypospolita Polska: tak/nie*.
2. Jeśli odpowiedź brzmi „tak”, to proszę wpisać państwo
3. W ciągu ostatnich 20 lat zamieszkiwałem/nie zamieszkiwałem w innych państwach*.
4. Proszę wpisać państwo/państwa:
.....

Do oświadczenia załączam informację z rejestru karnego tego/tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi: tak/nie*.

5. Do oświadczenia załączam informację z rejestru karnego tego/tych państw, gdyż państwo to nie przewiduje wydawania informacji do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi: tak/nie*.
6. Oświadczam, że prawo państwa nie przewiduje sporządzenia informacji z rejestru karnego: tak/nie*.
7. Oświadczam, że w państwie nie prowadzi się rejestru karnego: tak/nie*.
8. Oświadczam, że nie byłem prawomocnie skazany w państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego, w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec mnie innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściłem się takich czynów zabronionych, oraz nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez dzieci, lub z opieką nad nimi.

9. Oświadczam, że jestem świadomy, że składając ww. oświadczenia, podlegam odpowiedzialności karnej w trybie art. 233 Kodeksu karnego, to jest odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia**.

.....
miejscowość, data

.....
imię i nazwisko (czytelny podpis)

* niepotrzebne skreślić

** art. 233 k.k. [fałszywe zeznania]

§ 1. Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 1a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższemu, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Warunkiem odpowiedzialności jest, aby przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, uprzedził zeznającego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie lub odebrał od niego przyrzeczenie.

§ 3. Nie podlega karze za czyn określony w § 1a, kto składa fałszywe zeznanie, nie wiedząc o prawie odmowy zeznania lub odpowiedzi na pytania.

§ 4. Kto, jako biegły, rzeczoznawca lub tłumacz, przedstawia fałszywą opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie mające służyć za dowód w postępowaniu określonym w § 1, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 4 działa nieumyślnie, narażając na istotną szkodę interes publiczny, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 5. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia, jeżeli:
1 fałszywe zeznanie, opinia, ekspertyza lub tłumaczenie dotyczy okoliczności niemogących mieć wpływu na rozstrzygnięcie sprawy,

2 sprawca dobrowolnie sprostuje fałszywe zeznanie, opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie, zanim nastąpi, chociażby nieprawomocne, rozstrzygnięcie sprawy.

§ 6. Przepisy § 1-3 oraz 5 stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej.

Załącznik 5

Oświadczenie o zapoznaniu się ze standardami ochrony dzieci i zobowiązaniu do ich przestrzegania

OŚWIADCZENIE

w trybie art. 21 Ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym (Dz.U. 2023 poz. 1304 z późn. zm.)

Ja, niżej podpisana/y, oświadczam, że:

1. Zapoznałam/zapoznałem się z treścią dokumentu pn. „Ochrona Dzieci i Młodzieży oraz Osób Bezbronnych w Działalności Duszpasterskiej Zgromadzenia Sióstr Urszulanek SJK – Dom Zakonny w Sieradzu”.
2. Oświadczam*, że jestem świadomy, że składając ww. oświadczenie, podlegam odpowiedzialności karnej w trybie art. 233 Kodeksu karnego, to jest odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia**.

.....
miejscowość, data

.....
imię i nazwisko (czytelny podpis)

* dotyczy osób pełnoletnich

** art. 233 k.k. [fałszywe zeznania]

§ 1. Kto, składając zeznanie mające służyć za dowód w postępowaniu sądowym lub w innym postępowaniu prowadzonym na podstawie ustawy, zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

§ 1a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1 zeznaje nieprawdę lub zataja prawdę z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższemu, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Warunkiem odpowiedzialności jest, aby przyjmujący zeznanie, działając w zakresie swoich uprawnień, uprzedził zeznającego o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie lub odebrał od niego przyrzeczenie.

§ 3. Nie podlega karze za czyn określony w § 1a, kto składa fałszywe zeznanie, nie wiedząc o prawie odmowy zeznania lub odpowiedzi na pytania.

§ 4. Kto, jako biegły, rzeczoznawca lub tłumacz, przedstawia fałszywą opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie mające służyć za dowód w postępowaniu określonym w § 1, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4a. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 4 działa nieumyślnie, narażając na istotną szkodę interes publiczny, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 5. Sąd może zastosować nadzwyczajne złagodzenie kary, a nawet odstąpić od jej wymierzenia, jeżeli: 1 fałszywe zeznanie, opinia, ekspertyza lub tłumaczenie dotyczy okoliczności niemogących mieć wpływu na rozstrzygnięcie sprawy,

2 sprawca dobrowolnie sprostuje fałszywe zeznanie, opinię, ekspertyzę lub tłumaczenie, zanim nastąpi, chociażby nieprawomocne, rozstrzygnięcie sprawy.

§ 6. Przepisy § 1-3 oraz 5 stosuje się odpowiednio do osoby, która składa fałszywe oświadczenie, jeżeli przepis ustawy przewiduje możliwość odebrania oświadczenia pod rygorem odpowiedzialności karnej.

Załącznik 6

Wykaz numerów oraz instytucji pomagających i wspierających w sytuacjach kryzysowych

1. Ogólnopolskie Pogotowie dla Ofiar Przemocy w Rodzinie „Niebieska Linia” tel. 800 12 00 02 (linia całodobowa i bezpłatna, w poniedziałki w godz. 18:00-22:00 można rozmawiać z konsultantem w języku angielskim, a we wtorki w godz. 18:00-22:00 w języku rosyjskim).
2. Dyżur prawny tel. 22 666 28 50 (linia płatna, czynna w poniedziałek i wtorek w godzinach 17:00-21:00 oraz tel. 800 12 00 02 (linia bezpłatna, czynna w środę w godzinach 18:00-22:00).
3. Poradnia e-mailowa: niebieskalinia@niebieskalinia.info. Członkowie rodzin z problemem przemocy i problemem alkoholowym mogą skonsultować się także przez SKYPE: pogotowie.niebieska.linia ze specjalistą z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie – konsultanci posługują się językiem migowym.
4. Ogólnokrajowa Linia Pomocy Pokrzywdzonym tel. +48 222 309 900 przez całą dobę można anonimowo uzyskać informacje o możliwości uzyskania pomocy, szybką poradę psychologiczną i prawną oraz umówić się na spotkanie ze specjalistami w dowolnym miejscu na terenie Polski. Możliwe są konsultacje w językach obcych i w języku migowym.
5. Policyjny telefon zaufania dla osób doznających przemocy domowej nr 800 120 226 (linia bezpłatna przy połączeniu z telefonów stacjonarnych, czynna codziennie w godzinach 9:30-15:30, od godz. 15:30-9:30 włączony jest automat.

Można także zwrócić się po pomoc do podmiotów i organizacji realizujących działania na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej:

Instytucje lokalne:

Miejski Ośrodek Interwencji Kryzysowej

ul. Polna 18/20 98—200 Sieradz (budynek MOPS)
poniedziałek - czwartek w godz. 8.00 - 19.00,
piątek w godz. 8.00 - 16.00
tel. 043 827 41 19
e-mail: moik@mops.sieradz.eu

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

ul. Polna 5 98-200 Sieradz
poniedziałek w godz. 7.30 - 17.00,
wtorek — piątek w godz. 7.30 - 15.30
tel. (43) 651-14-02
e-mail: mops@sieradz.home.pl

Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Sieradzu

Plac Wojewódzki 3, 98-200 Sieradz
tel. (43) 827-18-07, (43) 822-43-77
e-mail: pcpr.sieradz@gmail.com

Przy PCPR działa: Punkt Interwencji Kryzysowej
Okręgowy Ośrodek Pomocy Pokrzywdzonym Przepęstwem w Sieradzu
ul. Krakowskie Przedmieście 123 A 98—200 Sieradz
tel. 43 659 20 09 (czynny w godzinach pracy ośrodka)
tel. 608 274 141 (pon i pt)
e-mail: pokrzywdzeni.trampolina@gmail.com

SUBVENIO – Fundacja Interwencji Kryzysowej i Pomocy Psychologicznej świadczy
bezpłatną pomoc osobom pokrzywdzonym przepęstwem.
ul. Rewolucji 1905 r. nr 52, budynek AHE, pokój G3 90-213 Łódź,
tel. 514 025 546
e-mail: kontakt@subvenio.org.pl
Bezpłatna pomoc dla osób pokrzywdzonych przepęstwem z terenu całej Polski udziela
zespół specjalistów: psychologów, psychoterapeutów, rehabilitantów, lekarzy i
prawników

Załącznik 7

Monitoring standardów ochrony dzieci – ankieta

		tak	nie
	Czy wiesz, na czym polegają standardy ochrony dzieci?		
	Czy znasz standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem obowiązujące w działalności duszpasterskiej prowadzonej przez Dom Zakonny w Sieradzu?		
	Czy zapoznałeś się z dokumentem pt. „Ochrona Dzieci i Młodzieży oraz Osób Bezbronnych w Działalności Duszpasterskiej Zgromadzenia Sióstr Urszulanek SJK – Dom Zakonny w Sieradzu”?		
	Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?		
	Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?		
	Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w standardach ochrony dzieci przed krzywdzeniem przez innego członka grupy duszpasterskiej? Jeśli tak, czy i jaka była Twoja reakcja:		
	Czy masz jakieś uwagi/poprawki/sugestie dotyczące standardów ochrony dzieci przed krzywdzeniem? Jeśli tak, proszę je wypisać:		
	Czy brałeś udział w szkoleniach z zakresu rozpoznawania czynników ryzyka, zagrożenia dobra dziecka oraz symptomów krzywdzenia dziecka?		
	Czy w przypadku pojawienia się w grupie duszpasterskiej podejrzenia krzywdzenia dziecka zostały zachowane procedury zamieszczone w standardach?		

Załącznik 8

Zasady sporządzania notatki dotyczącej zdarzenia

1. Zapisz dokładną datę i godzinę, kiedy incydent został zgłoszony.
2. Podaj imię i nazwisko dziecka, wiek, adres zamieszkania (jeśli dostępny), szkołę oraz wszelkie inne istotne informacje.
3. Opisz dokładnie to, co zostało zgłoszone, włączając miejsce, czas i wszelkie istotne szczegóły zdarzenia (możesz zacytować zwroty użyte przez dziecko lub inną osobę zawiadamiającą).
4. Jeśli istnieją, uwzględnij dane wszelkich świadków incydentu, w tym ich imiona, nazwiska, adresy i numery telefonów kontaktowych. Mogą to być również osoby, którym dziecko wcześniej zgłaszało przemoc.
5. Opisz kroki, które podjęto w odpowiedzi na zgłoszenie, w tym komunikację z organami ścigania, rodzicem/rodzicami/opiekunem/opiekunami, działania w celu zapewnienia bezpieczeństwa dziecku itp.
6. Wymień wszelkie instytucje lub osoby, z którymi został nawiązany kontakt w związku z incydem.

Uwaga

W notatce wpisujemy tylko te informacje, które znamy ze zgłoszenia. Notatkę sporządzają osoby bezpośrednio zaangażowane w daną sytuację, najczęściej będzie to osoba odpowiedzialna za grupę duszpasterską wraz z osobą odpowiedzialną za interwencję. Notatką taką posługujemy się w działaniach interwencyjnych (np. przy zgłoszeniu do delegata ds. ochrony dzieci i młodzieży, do prokuratury itp.). Notatka lub jej kopia przechowywana jest w dokumentacji działalności duszpasterskiej Domu Zakonnego.

Jeśli w notatce znajdują się dane osobowe, przełożona domu zakonnego staje się automatycznie ich administratorem i stosuje się do przepisów RODO. Osoba sporządzająca notatkę informuje o dobrowolności podania danych osobowych (imię nazwisko, dane do kontaktu).

Załącznik 9

Karta interwencji

1. Imię i nazwisko dziecka		
2. Przyczyna interwencji (forma krzywdzenia)		
3. Osoba Zawiadamiająca o podejrzeniu krzywdzenia		
4. Opis podjętych działań	Data	Działanie
5. Spotkania z opiekunami dziecka	Data	Opis spotkania
6. Forma podjętej interwencji (zakreślić właściwe)	Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa. Wniosek o wgląd w sytuację dziecka/rodziny. Inny rodzaj interwencji. Jaki?	
7. Dane dotyczące interwencji (nazwa organu, do którego zgłoszono interwencję i data interwencji)		
8. Wyniki interwencji: działania organów wymiaru sprawiedliwości, jeśli placówka uzyskała informację o wynikach/ działaniach rodziców	Data	Działanie

.....
podpis

Załącznik 10

Wzór wniosku o wgląd w sytuację dziecka/rodziny

.....
miejscowość, data

Sąd Rejonowy w

Wydział Rodzinny i Nieletnich

adres sądu

Wnioskodawca:

imię i nazwisko osoby zgłaszającej

adres osoby zgłaszającej

Uczestnicy postępowania: imiona i nazwiska rodziców

adres zamieszkania rodziny

Dane małoletniego:

imię i nazwisko dziecka

Wniosek o wgląd w sytuację dziecka

Niniejszym wnoszę o wgląd w sytuację małoletniego (*imię i nazwisko dziecka, adres zamieszkania* i wydanie odpowiednich zarządzeń opiekuńczych.

Uzasadnienie

Tutaj należy opisać niepokojące sytuacje, co sprawiło, że zdecydowaliśmy się na podjęcie interwencji, dlaczego uważamy, że dobro dziecka jest zagrożone.

Można zamieścić informacje o osobach, które były/są świadkami niepokojących zdarzeń.

W związku z powyższym, wnoszę o wydanie odpowiednich zarządzeń w celu zabezpieczenia dobra małoletniego dziecka.

.....
podpis składającego wniosek

Wniosek należy złożyć do sądu właściwego ze względu na miejsce zamieszkania dziecka.

Załącznik 11

Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa

.....
miejscowość, data

.....
imię i nazwisko osoby zgłaszającej/
lub nazwa instytucji

.....
adres

Prokuratura Rejonowa
w

Zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa

Niniejszym składam zawiadomienie o podejrzeniu popełnienia przestępstwa
..... na szkodę małoletniego (*imię i nazwisko, data urodzenia*
..... przez (*imię i nazwisko domniemanego sprawcy*)
.....

Uzasadnienie

W trakcie wykonywania przez (*imię i nazwisko*) czynności
służbowych – wobec małoletniej (*imię i nazwisko*), dziecko ujawniło
niepokojące treści dotyczące relacji z

Dalszy opis podejrzenia popełnienia przestępstwa

.....
.....
.....

Mając na uwadze powyższe informacje, a także dobro i
bezpieczeństwo małoletniej/małoletniego wnoszę o wszczęcie postępowania w tej sprawie.

Osobą mogącą udzielić więcej informacji jest (*imię, nazwisko, telefon, adres do korespondencji*
.....

.....
podpis osoby upoważnionej

Zawiadomienie należy złożyć do Prokuratury Rejonowej właściwej ze względu na miejsce
popełnienia przestępstwa.

Załącznik 12

Oświadczenie o zachowaniu poufności

OŚWIADCZENIE

Niniejszym oświadczam, że znana jest mi treść przepisu art. 241 § 1 – § 3 k.k.* i wynikające z niego zakazy:

1. rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania przygotowawczego, zanim zostały ujawnione w postępowaniu sądowym;
2. rozpowszechnia publicznie wiadomości z rozprawy sądowej prowadzonej z wyłączeniem jawności;
3. rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania prowadzonego na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Oświadczam, że znane są mi zasady bezpiecznego przetwarzania danych osobowych w ramach polityki RODO.

Zobowiązuję się do zachowania w tajemnicy wszelkich informacji, które zostały mi ujawnione w procedurze interwencyjnej w związku ze zgłoszeniem przemocy wobec dziecka, zawiadomieniem o podejrzeniu popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka lub podjęciem innych działań w celu ochrony dziecka.

.....

miejsowość, data

.....

imię i nazwisko (czytelny podpis)

* art. 241 [rozpowszechnianie wiadomości]

§ 1. Kto bez zezwolenia rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania przygotowawczego, zanim zostały ujawnione w postępowaniu sądowym, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 2. Tej samej karze podlega, kto rozpowszechnia publicznie wiadomości z rozprawy sądowej prowadzonej z wyłączeniem jawności.

§ 3. Karze określonej w § 1 podlega, kto bez zezwolenia rozpowszechnia publicznie wiadomości z postępowania prowadzonego na podstawie przepisów o postępowaniu w sprawach nieletnich.

Aneks

Wybrane państwowe przepisy prawne.

I. Kodeks karny:

Art. 197. (zgwałcenie)

- § 1. Kto przemocą, groźbą bezprawną lub podstępem doprowadza inną osobę do obcowania płciowego, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12
- § 2. Jeżeli sprawca, w sposób określony w § 1, doprowadza inną osobę do poddania się innej czynności seksualnej albo wykonania takiej czynności, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.
- § 3. Jeżeli sprawca dopuszcza się zgwałcenia:
- 1) wspólnie z inną osobą,
 - 2) wobec małoletniego poniżej lat 15,
 - 3) wobec wstępnego, zstępного, przysposobionego, przysposabiającego, brata lub siostry,
- podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.
- § 4. Jeżeli sprawca czynu określonego w § 1–3 działa ze szczególnym okrucieństwem, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 5.

Art. 198. (nadużycie zależności)

Kto, wykorzystując bezradność innej osoby lub wynikający z upośledzenia umysłowego lub choroby psychicznej brak zdolności tej osoby do rozpoznania znaczenia czynu lub pokierowania swoim postępowaniem, doprowadza ją do obcowania płciowego lub do poddania się innej czynności seksualnej albo do wykonania takiej czynności, podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Art. 199. (nadużycie zależności)

- § 1. Kto, przez nadużycie stosunku zależności lub wykorzystanie krytycznego położenia, doprowadza inną osobę do obcowania płciowego lub do poddania się innej czynności seksualnej albo do wykonania takiej czynności, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.
- § 2. Jeżeli czyn określony w § 1 został popełniony na szkodę małoletniego, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.
- § 3. Karze określonej w § 2 podlega, kto obcuje płciowo z małoletnim lub dopuszcza się wobec takiej osoby innej czynności seksualnej albo doprowadza ją do poddania się takim czynnościom albo do ich wykonania, nadużywając zaufania lub udzielając w zamian korzyści majątkowej lub osobistej albo jej obietnicy.

Art. 200. (czyn lubieżny, pedofilia)

- § 1. Kto obcuje płciowo z małoletnim poniżej lat 15 lub dopuszcza się wobec takiej osoby innej czynności seksualnej lub doprowadza ją do poddania się takim czynnościom albo do ich wykonania, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.
- § 3. Kto małoletniemu poniżej lat 15 prezentuje treści pornograficzne lub udostępnia mu przedmioty mające taki charakter albo rozpowszechnia treści pornograficzne w sposób umożliwiający takiemu małoletniemu zapoznanie się z nimi, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 4. Karze określonej w § 3 podlega, kto w celu swojego zaspokojenia seksualnego lub zaspokojenia seksualnego innej osoby prezentuje małoletniemu poniżej lat 15 wykonanie czynności seksualnej.

§ 5. Karze określonej w § 3 podlega, kto prowadzi reklamę lub promocję działalności polegającej na rozpowszechnianiu treści pornograficznych w sposób umożliwiając zapoznanie się z nimi małoletniemu poniżej lat 15.

Art. 200a.

§ 1. Kto w celu popełnienia przestępstwa określonego w art. 197 § 3 pkt 2 lub art. 200, jak również produkowania lub utrwalania treści pornograficznych, za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej nawiązuje kontakt z małoletnim poniżej lat 15, zmierzając, za pomocą wprowadzenia go w błąd, wyzyskania błędu lub niezdolności do należytego pojmowania sytuacji albo przy użyciu groźby bezprawnej, do spotkania z nim, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Kto za pośrednictwem systemu teleinformatycznego lub sieci telekomunikacyjnej małoletniemu poniżej lat 15 składa propozycję obcowania płciowego, poddania się lub wykonania innej czynności seksualnej lub udziału w produkowaniu lub utrwalaniu treści pornograficznych i zmierza do jej realizacji, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 200b.

Kto publicznie propaguje lub pochwała zachowania o charakterze pedofilskim, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

Art. 201. (kazirodztwo)

Kto dopuszcza się obcowania płciowego w stosunku do wstępnego, zstępnego, przysposobionego, przysposabiającego, brata lub siostry, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

Art. 202. (rozpowszechnianie pornografii)

§ 1. Kto publicznie prezentuje treści pornograficzne w taki sposób, że może to narzucić ich odbiór osobie, która tego sobie nie życzy, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 3. Kto w celu rozpowszechniania produkuje, utrwala lub sprowadza, przechowuje lub posiada albo rozpowszechnia lub prezentuje treści pornograficzne z udziałem małoletniego albo treści pornograficzne związane z prezentowaniem przemocy lub posługiwaniem się zwierzęciem, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

§ 4. Kto utrwala treści pornograficzne z udziałem małoletniego, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 4a Kto przechowuje, posiada lub uzyskuje dostęp do treści pornograficznych z udziałem małoletniego, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 4b Kto produkuje, rozpowszechnia, prezentuje, przechowuje lub posiada treści pornograficzne przedstawiające wytworzony albo przetworzony wizerunek małoletniego uczestniczącego w czynności seksualnej podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

§ 4c Karze określonej w § 4b podlega, kto w celu zaspokojenia seksualnego uczestniczy w prezentacji treści pornograficznych z udziałem małoletniego.

§ 5. Sąd może orzec przepadek narzędzi lub innych przedmiotów, które służyły lub były przeznaczone do popełnienia przestępstw określonych w § 1–4b, chociażby nie stanowiły własności sprawcy.

Art. 203. (zmuszanie do prostytucji)

Kto, przemocą, groźbą bezprawną, podstępem lub wykorzystując stosunek zależności lub krytyczne położenie, doprowadza inną osobę do uprawiania prostytucji, podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

Art. 204. (zmuszanie do prostytucji)

§ 1. Kto, w celu osiągnięcia korzyści majątkowej, nakłania inną osobę do uprawiania prostytucji lub jej to ułatwia, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Karze określonej w § 1 podlega, kto czerpie korzyści majątkowe z uprawiania prostytucji przez inną osobę.

§ 3. Jeżeli osoba określona w § 1 lub 2 jest małoletnim, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

Art. 207 (znęcanie się)

§ 1. Kto znęca się fizycznie lub psychicznie nad osobą najbliższą lub nad inną osobą pozostającą w stałym lub przemijającym stosunku zależności od sprawcy albo nad małoletnim lub osobą nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5.

§ 2. Jeżeli czyn określony w § 1 połączony jest ze stosowaniem szczególnego okrucieństwa, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od roku do lat 10.

§ 3. Jeżeli następstwem czynu określonego w § 1 lub 2 jest targnięcie się pokrzywdzonego na własne życie, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12.

Art. 208 (rozpijanie małoletniego)

Kto rozpija małoletniego, dostarczając mu napoju alkoholowego, ułatwiając jego spożycie lub nakłaniając go do spożycia takiego napoju, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2

Art. 210 (porzucenie)

§ 1. Kto wbrew obowiązкови troszczenia się o małoletniego poniżej lat 15 albo o osobę nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny osobę tę porzuca, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Jeżeli następstwem czynu jest śmierć osoby określonej w § 1, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8.

Art. 211 (uprowadzenie lub zatrzymanie małoletniego – kidnapping)

Kto, wbrew woli osoby powołanej do opieki lub nadzoru, uprowadza lub zatrzymuje małoletniego poniżej lat 15 albo osobę nieporadną ze względu na jej stan psychiczny lub fizyczny, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 217 (naruszenie nietykalności cielesnej)

§ 1. Kto uderza człowieka lub w inny sposób narusza jego nietykalność cielesną, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

§ 2. Jeżeli naruszenie nietykalności wywołało wyzywające zachowanie się pokrzywdzonego albo jeżeli pokrzywdzony odpowiedział naruszeniem nietykalności, sąd może odstąpić od wymierzenia kary.

§ 3. Ściganie odbywa się z oskarżenia prywatnego.

Art. 240. (Przestępstwa przeciwko wymiarowi sprawiedliwości)

§ 1. Kto, mając wiarygodną wiadomość o karalnym przygotowaniu albo usiłowaniu lub dokonaniu czynu zabronionego określonego w art. 118, art. 118a, art. 120–124, art. 127, art. 128, art. 130, art. 134, art. 140, art. 148, art. 156, art. 163, art. 166, art. 189, art. 197 § 3 lub 4, art. 198, art. 200, art. 252 lub przestępstwa o charakterze terrorystycznym, nie zawiadamia niezwłocznie organu powołanego do ścigania przestępstw, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3.

§ 2. Nie popełnia przestępstwa określonego w § 1, kto zaniechał zawiadomienia, mając dostateczną podstawę do przypuszczenia, że wymieniony w § 1 organ wie o przygotowywanym, usiłowanym lub dokonanym czynie zabronionym; nie popełnia przestępstwa również ten, kto zapobiegł popełnieniu przygotowywanego lub usiłowanego czynu zabronionego określonego w § 1.

§ 2a Nie podlega karze pokrzywdzony czynem wymienionym w § 1, który zaniechał zawiadomienia o tym czynie.

§ 3. Nie podlega karze, kto zaniechał zawiadomienia z obawy przed odpowiedzialnością karną grożącą jemu samemu lub jego najbliższemu.

II. Kodeks postępowania karnego:

Art. 304. (obowiązek zgłaszania przestępstw ściganych z urzędu)

§ 1. Każdy, dowiedziawszy się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, ma społeczny obowiązek zawiadomić o tym prokuraturę lub Policję. (Przestępstwa ścigane z urzędu min. to: wykorzystywanie seksualne, kazirodztwo, pornografia, stręczycielstwo, znęcanie się nad rodziną, rozpijanie małoletniego, porzucenie małoletniego poniżej 15 lat, uprowadzenie poniżej 15 lat.)

III. Kodeks postępowania cywilnego:

Art. 572 Obowiązek zawiadomienia sądu opiekuńczego

§ 1. Każdy, komu znane jest zdarzenie uzasadniające wszczęcie postępowania z urzędu, obowiązany jest zawiadomić o nim sąd opiekuńczy.

§ 2. Obowiązek wymieniony w § 1 ciąży przede wszystkim na urzędach stanu cywilnego, sądach, prokuratorach, notariuszach, komornikach, organach samorządu i administracji rządowej, organach Policji, placówkach oświatowych, opiekunach społecznych oraz organizacjach i zakładach zajmujących się opieką nad dziećmi lub osobami psychicznie chorymi.

IV. Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie

Art. 12 (Obowiązek zawiadomienia o przestępstwie z użyciem przemocy)

1. Osoby, które w związku z wykonywaniem swoich obowiązków służbowych lub zawodowych powzięły podejrzenie o popełnieniu ściganego z urzędu przestępstwa z użyciem przemocy domowej, niezwłocznie zawiadamiają o tym Policję lub prokuratora.
2. Osoby będące świadkami przemocy domowej powinny zawiadomić o tym Policję, prokuratora lub inny podmiot działający na rzecz przeciwdziałania przemocy domowej.